

URIERUL UCRAINEAN

Luptați și veți învinge!

M. Ulebrany

Serie nouă, nr. 375-376 / ianuarie 2019

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

Ziua Unirii este sărbătoarea pe care Ucraina o marchează în fiecare an la 22 ianuarie, data proclamării Actului Unirii Republicii Populare Ucrainene și Republicii Populare Ucrainene de Vest, în anul 1919. Poporul ucrainean care, secole de-a rândul, a fost nevoit să trăiască despărțit, s-a eliberat de sub dominația Imperiului Austro-Ungar și a Imperiului Rus și s-a unit într-un singur Stat Ucrainean.

Ideea unirii își are obârșia în unirea pământurilor ruse vechi în jurul scaunului princiar din Kiev, iar rădăcinile ei filosofice ajung până în vremurile bizantine. De-a lungul veacurilor, hatmanii

și Marea Ucraină de pe Nipru. S-au înfăptuit visurile de veacuri pentru care au trăit și pentru care au murit cei mai buni fii ai Ucrainei. De astăzi, avem doar o singură Republică Ucraineană independentă. De astăzi, poporul ucrainean eliberat prin forțe proprii are posibilitatea să concentreze toate eforturile fiilor săi pentru crearea unui Stat Ucrainean indivizibil și independent spre binele și fericirea poporului ucrainean“.

Prin unirea celor două republici, RPU și RPUV, poporul ucrainean s-a eliberat din starea de supunere față de imperii și s-a unit într-un Stat Ucrainean unic pe pământul său.

Un secol de la Unirea pământurilor ucrainene

ucraineni Bohdan Hmelnyțkyi, Ivan Mazepa, Petro Doroșenko, Pylyp Orlyk încercau să o pună în practică. În secolul al XVIII-lea – începutul secolului al XX-lea, când pământurile ucrainene erau împărțite între unele state vecine, ideea unirii și-a găsit expresia în lucrările celor mai mari gânditori ai poporului ucrainean, cu deosebire în opera lui Hryhori Skovoroda.

O etapă hotărâtoare în ceea ce privește realizarea practică a ideii unirii pământurilor ucrainene o constituie evenimentele din anii 1917-1919.

Proclamarea Unirii a avut loc la un an de la adoptarea celui de-al IV-lea Universal privind independența totală a Ucrainei. 22 ianuarie 1919 a fost declarat zi națională. Ziua înfăptuirii Unirii s-a dovedit a fi senină și frumoasă, ușor geroasă. Kievul era pavozat cu drapelul național ale Ucrainei în culori albastru-galben. La ora 9:00 în toate bisericile se săvârșeau slujbe bisericești. Ceremonia festivă de proclamare a Actului Unirii a început la ora 12:00. Trimisul Republicii Populare Ucrainene de Vest, L. Ţehelskyi, a predat actul oficial al Consiliului Național privind Unirea Republicii Populare Ucrainene de Vest cu Marea Ucraină de Est președintelui Directoratului, Volodymyr Vynnychenko. Apoi Fedir Șveț, membru al Directoratului, a dat citire Universalului Directoratului: „... De astăzi, se unesc într-una singură părțile Ucrainei unice rupte de secole una de cealaltă – Republica Populară Ucraineană de Vest

Actul Unirii a fost profund determinat din punct de vedere istoric, fiind bazat pe visul de veacuri al poporului ucrainean de a avea un stat național, independent. El a constituit o puternică manifestare a voinței de consolidare etnică și teritorială a ucrainenilor, o confirmare a autodeterminării lor, de formare a națiunii politice. El a devenit, pentru prima oară după 600 de ani, un pas real spre unirea pământurilor ucrainene care a avut influență asupra viitoarelor procese național-politice din Ucraina.

Deși unirea RPU și a RPUV a fost una simbolică, ea a avut, totuși, o importanță hotărâtoare pentru afirmarea Statului Ucrainean unitar în limitele frontierelor de astăzi. Ea a trasat contururile geografice, politice și de identificare ale Ucrainei unite.

Marcarea Centenarului Unirii Ucrainei simbolizează astăzi dorința legitimă a poporului ucrainean de restabilire a unității teritoriilor ocupate temporar de către Federația Rusă.

Restabilirea integrității teritoriale a Ucrainei prin revenirea la Ucraina a teritoriului Crimeei ocupat temporar și restabilirea controlului puterii ucrainene asupra părților estice ale regiunilor Donețk și Luhansk sunt principalele ținte ale eforturilor complexe și consecvente pe care Statul Ucrainean le depune pe plan intern și internațional.

Ion ROBCIUC

Din agenda
deputatului UUR

pag. 2

Din activitatea
conducerii UUR

pag. 3

Festivalul internațional
de colinde, datini și
obiceiuri de iarnă
la ucraineni

pag. 3

Mesaje de felicitare
adresate comunității
ucrainene

pag. 4

Și noi am sărbătorit
Centenarul
Marii Uniri

pag. 8

Ziua Minorităților
Naționale sărbătorită
la Tulcea

pag. 9

Unirea Principatelor
Române, primul pas spre
Marea Unire

pag. 10

„Cum e datina
străbună“

pag. 11

Sfântul Vasile cel Mare –
pildă pentru creștinii din
toate timpurile

pag. 14

Din agenda deputatului UUR

Vacanța parlamentară prevăzută de Constituție între sesiunile unei legislaturi a permis înmulțirea deplasărilor deputatului în teritoriu. O parte din semnalările făcute de alegători au generat întrebări adresate membrilor Guvernului, modalitate de acțiune parlamentară posibilă a fi desfășurată și în afara ședințelor Camerei.

Pe de altă parte, deputatul UUR a putut stăruia asupra unor aspecte desprinse din activitatea de diplomație parlamentară.

LEGILE SE SCHIMBĂ, METEHNELE RĂMÂN

La o nouă deplasare în județul Timiș, domnul deputat Nicolae Miroslav Petrețchi a constatat două tendințe contradictorii legate de clasele cu predare în limba ucraineană de la Colegiul Național „Iulia Hasdeu” din Lugoj: pe de o parte, numărul cererilor de înscriere și performanțele elevilor cresc, iar pe de altă parte, factorii decidenți înclină spre transferarea claselor la o unitate de învățământ mai puțin prestigioasă.

Hotărât să determine înlăturarea unor asemenea tendințe și riscuri atât pentru anul școlar 2019-2020, cât și în perspectivă, deputatul s-a adresat doamnei ministru Ecaterina Andronescu cu o prezentare atât a cazului concret, cât și a aspectelor de principiu: „Cunoașteți, desigur, controversile create în societate față de intenția anunțată de elaborare a proiectului unei noi legi a educației naționale. Reticențele sunt explicabile: în timp, MEN s-a dovedit mult prea dinamic în modificarea legislației și mult prea indiferent la aplicarea ei efectivă.

Vă ofer exemplul concret al respectării art.32 alin.(3) din Constituția României care consacră dreptul fundamental la învățământ în limba maternă al persoanelor aparținând minorităților naționale.

Pentru învățământul liceal, elevii aparținând minorității ucrainene au la dispoziție Liceul „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției, județul Maramureș, Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret, județul Suceava și câte o clasă pe nivel la Colegiul Național „Iulia Hasdeu” din Lugoj, județul Timiș. Așadar, 3 unități situate în 3 puncte cardinale, la extremitatea geografică a țării, în funcție de densitatea populației de limba ucraineană. Este suficient ca într-una dintre aceste unități de învățământ accesul să fie împiedicat pentru ca tineretul școlar din zona geografică respectivă să fie privat de posibilitatea exercitării efective a dreptului consacrat prin Constituția României.

Or aceasta se întâmplă în cazul Colegiului Național „Iulia Hasdeu” din Lugoj. Și se întâmplă în pofida faptului că solicitările etnicilor ucraineni au crescut depășind efectivele unei clase pe fiecare nivel, iar rezultatele la învățătură în clasele respective au devenit din ce în ce mai bune.

Intuim motivele personale ale unor membri ai Consiliului de Administrație al Colegiului care se pun în conflict de interese cu prevederea con-

stituțională. Nu înțelegem însă atitudinea inspectorului general școlar pentru județul Timiș, răspunzător de aplicarea în zonă a politicii statului în domeniul educației, care ne-a declarat ritos că nu va uza de prerogativele pe care le are pentru a determina reintrarea în legalitate și pentru a asigura satisfacerea cererilor deja depuse pentru anul școlar 2019-2020.

Problema este gravă și are două aspecte. Pe termen scurt – riscul ca clasa de limba ucraineană să fie mutată arbitrar la un liceu care să descurajeze interesul elevilor performanți, lovind astfel direct în șansa lor de a învăța și în limba maternă. Pe termen lung, se lărgeste anomalia de a se modifica mereu reglementările, fără ca ele să fie aplicate în viață cu seriozitate.

Așteptăm un dublu răspuns:

1. Ce va întreprinde Ministerul Educației pentru îndreptarea deciziei inoportune a C.A. al Colegiului Național „Iulia Hasdeu” din Lugoj și pentru înțelegerea de către conducerea IȘJ Timiș a răspunderilor ce-i revin în aplicarea politicii statului?

2. Dacă proiectul viitoarei legi a educației naționale va întări prevederea art.45 alin.(1) a actualei legi cu măsuri care să garanteze exercitarea efectivă a dreptului constituțional și nu numai reproducerea formală a acestuia”.

DE CE AU DISPĂRUT TĂBLIȚELE BILINGVE?

Un alt demers prin modalitatea întrebărilor scrise din care cităm a fost făcut către doamna ministru Carmen Daniela Dan (Ministerul Afacerilor Interne): Conform art.19 din Legea nr. 215/2001, „în unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând minorităților naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, autoritățile administrației publice locale, instituțiile publice aflate în subordinea acestora, precum și serviciile publice deconcentrate asigură folosirea, în raporturile cu aceștia, și a limbii materne”.

În județul Maramureș, trăiesc peste 60% din etnicii ucraineni din România, o parte dintre localitățile în care aceștia conviețuiesc compact sunt traversate de DN 18 Sighetu Marmăției-Vișeu de Sus.

După reparațiile efectuate la partea carosabilă a DN 18 Sighetu Marmăției, tăblițele de la intrarea, respectiv ieșirea din localități (în care populația majoritară este de etnie ucraineană) au fost înlocuite, astfel încât acestea nu conțin denumirea localităților bilingv.

Cu toate că autoritățile locale au fost înștiințate, în repetate rânduri, de cele menționate mai sus, după aproape 7 ani situația a rămas identică.

În concluzie, stimată Doamnă Ministru, vă rog să-mi comunicați:

1. Motivele pentru care, de aproape 7 ani, denumirea localităților cu populație majoritar ucraineană din județul Maramureș, traversate de DN 18, nu sunt înscrise bilingv, în conformitate cu dispozițiile art.19 din Legea nr.215/2001.

2. Dacă Ministerul pe care îl conduceți a avut cunoștință despre cele prezentate în această întrebare”.

SIGURANȚA CETĂȚEANULUI INDIFERENT DE APARTENENȚA ETNICĂ

Aplecat asupra doleanțelor aflate în teritoriu din partea oricărui cetățean, indiferent de naționalitate, deputatul Nicolae Miroslav Petrețchi a luat cunoștință de îngrijorările populației privind posibila creștere a infraționalității din cauza aplicării așa-zisului recurs compensatoriu. Prin

prisma acestor îngrijorări deputatul a analizat și anumite precizări ale ministrului Justiției, domnul Tudorel Toader, cărui i-a solicitat să lămuirească poziția oficială în delicata problemă. Cităm din întrebările scrise: „După cum știți, mandatul unui deputat al minorităților naționale își extrage reprezentativitatea din întregul teritoriu, ceea ce implică și obligația de a cunoaște și exprima doleanțele cetățenilor din toate județele care formează bazinul său electoral. Cu prilejul activității desfășurate în teren, am constatat o nemulțumire extinsă față de situația – presupusă ori reală – că aplicarea recursului compensatoriu a dus la creșterea infraționalității și în special a faptelor comise cu violență.

Față de aceste îngrijorări ale populației, am luat cunoștință de două tipuri de reacție din partea coaliției aflate la guvernare: una este orientarea responsabilității controversatei soluții în sarcina fostului guvern tehnocrat – deci o repudiare a soluției legiferate – și alta a Domniei Voastre de a infirma efectele negative – deci de a susține soluția legiferată.

Ați declarat că numai 742 dintre condamnații puși în libertate în aplicarea recursului compensatoriu, respectiv 5,02%, au revenit în locurile de executare a pedepselor. Asigurarea pare liniștitoare, însă alegătorii continuă să fie nedumeriți din 2 motive, care constituie în același timp și cele două întrebări pe care vi le adresez:

1. Care este, în perioada de referință, dinamica clasării dosarelor pentru nedescoperirea autorilor?

2. Cuprinde reperul statistic avut în vedere în declarația Domniei Voastre și cazurile aflate în curs de soluționare?

Cu aceste precizări, cetățenii vor avea posibilitatea să înțeleagă corect ce fel de efecte produce recursul compensatoriu iar noi, parlamentarii să analizăm dacă va trebui să inițiem îmbunătățiri legislative”.

O MISIUNE ONORANTĂ

Remarcându-se în activități anterioare de diplomație parlamentară, conducerea Camerei Deputaților i-a încredințat deputatului Nicolae Miroslav Petrețchi misiunea de a participa la Conferința parlamentară privind Organizația Mondială a Comerțului, desfășurată la Geneva.

Organizația Mondială a Comerțului (OMC) este organizația interguvernamentală ce reglementează comerțul la nivel mondial. A fost creată prin intrarea în vigoare la 1 ianuarie 1995 a Acordului privind constituirea OMC semnat la Marrakech, la 15 aprilie 1994, care înlocuia Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT) în vigoare din 1948.

OMC servește drept forum pentru negocieri în vederea formulării de politici comerciale și reguli în domeniul comerțului internațional, ce sunt cuprinse în acordurile sub egida OMC. Aceste acorduri au scopul liberalizării comerțului cu bunuri și a prestărilor de servicii, reducerea barierelor în calea comerțului și sporirea accesului pe piețele mondiale. De asemenea, sunt reglementate aspecte legate de comerț în domeniul precum drepturi de proprietate intelectuală și industrială, achiziții publice, reguli sanitare și fitosanitare etc.

Funcțiile esențiale ale OMC sunt soluționarea diferendelor comerciale între state, monitorizarea implementării acordurilor comerciale de către statele membre, creșterea nivelului de transparență prin notificările pe care statele se angajază să le transmită către OMC, precum și examinarea politicilor comerciale ale statelor membre prin intermediul mecanismului de examinare.

Observator

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

În ziua de 12 ianuarie 2019, la sediul filialei Maramureș a UUR, a avut loc ședința ordinară a Consiliului UUR.

În prima parte a lucrărilor ședinței, compartimentul de specialitate din cadrul UUR a prezentat situația privind cheltuirea fondurilor avute la dispoziție în luna decembrie anul trecut, precum și stadiul decontării cheltuielilor efectuate pe categorii de cheltuieli și măsurile ce se impun pentru prevenirea unor întârzieri în transmiterea la timp a documentelor solicitate de DRI. Din informațiile prezentate de către compartimentele de specialitate ale UUR, rezultă că activitatea s-a făcut în mod echilibrat în limita sumelor solicitate și aprobate de Consiliu (Prezidiu).

În continuare, au fost analizate 10 devize estimative de cheltuieli pentru activitățile planificate a se desfășura în luna februarie a.c. conform Planului de acțiuni culturale aprobat de Consiliul

UUR la finele anului trecut. La toate filialele au fost planificate și urmează a se desfășura acțiuni dedicate sărbătoririi Zilei Internaționale a Limbii Materne, comemorării scriitorilor de etnie ucraineană și alte acțiuni specifice. Sumele solicitate pentru aceste acțiuni s-au înscris în limitele planificate inițial, în majoritatea cazurilor, în unele situații solicitându-se majorări de fonduri. Membrii Prezidiului au analizat fiecare caz în parte, fiind aprobate toate acțiunile care au fost prevăzute în Planul anual de acțiuni.

În cadrul ședinței, au fost analizate și aprobate un număr de 11 referate de necesitate prin care se solicita replanificarea unor acțiuni, prelungirea unor contracte, alocarea unor sume de bani pentru cheltuieli gospodărești și reparații la autoturismele UUR, care se înscriu în limitele fondurilor existente ale bugetului aprobat și ale legislației în vigoare.

Totodată, au fost analizate și dotările care urmează să fie realizate la filialele UUR, stabilindu-se și suma alocată pentru aceste achiziții, precum și care sunt pașii de urmat în acest sens.

La ședință s-au precizat condițiile în care pot fi realizate dotările, suma cărora a fost analizată anterior în ședințele de Consiliu.

La finalul ședinței, președinții filialelor au prezentat o serie de propuneri pentru îmbunătățirea activității UUR în anul 2019.

La încheierea lucrărilor ședinței, Prezidiul a adoptat hotărâri și decizii pentru fiecare dintre măsurile adoptate, acestea fiind semnate de către membrii Prezidiului.

Următoarea ședință de lucru a Consiliului va avea loc în a doua decadă a lunii februarie 2019, la o dată și în locația ce vor fi comunicate în timp util filialelor.

În aceeași zi, membrii Prezidiului UUR au participat la cea de-a XXVI-a ediție a Festivalului internațional de colinde, datini și obiceiuri ale ucrainenilor din România, care s-a desfășurat la Sighetu Marmatei.

*Material realizat de Victor HRIHORCIUC,
vicepreședintele UUR*

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE COLINDE, DATINI ȘI OBICEIURI DE IARNĂ LA UCRAINENI, EDIȚIA A XXVI-A

Sâmbătă, 12 ianuarie a.c., a avut loc cea de-a XXVI-a ediție a Festivalului internațional de colinde, datini și obiceiuri de iarnă la ucraineni organizat de UUR în colaborare cu Biserica Ortodoxă Ucraineană din Sighetu Marmatei.

Colindătorii ucraineni din România și din străinătate s-au întâlnit sâmbătă la ora 10:00 la biserica ucraineană din centrul orașului pentru a participa la liturghie, după care a urmat parada formațiilor participante spre sala de concerte a Școlii „George Enescu”, unde a avut loc un spectacol.

Pe scenă au evoluat următoarele grupuri artis-

tice profesionale și de amatori: corul filialei Maramureș a UUR, dirijor Geta Petrețchi, ansamblul de cântece și dansuri „Lisorub”, Ucraina, coordonator Volodymyr Șepeta și „Baranky” de la Școala de Muzică din aceeași localitate, coordonator Vasyl Popovici, Corala Tinerilor filialei Cluj a UUR, colindătorii din Remetei, coordonator Livia Roman, grupul vocal „Veselka” Lunca la Tisa, dirijori: Anna Sambor și Maria Ciubica, Cărtățul „Dolea” Kiev, Ucraina, coordonator Marian Hadenko, artist al popoului, „Rusceanka” din Ruscova, corul Bisericii Ortodoxe Ucrainene Sighetu Marmatei, dirijor Margareta Lauruc, „Krevleanka” Repedeș, coordonator Adriana Recalo, colindătorii din Poienile de sub Munte, coordonator Maria Veciunca, grupul vocal-instrumental „Huțulskyi plai” Valea Vișeuului, grupul vocal „Miculeanca”, filiala Satu Mare, colindătorii filialei Arad a UUR, coordonator Anna Hanțig, „Crasneanocika” de la Crasna Vișeuului, coordonator Iura Mocernac, grupul „Maidancek” de la Cacica și Maidan – Suceava, coordonator vicar Nicolae Nicolaișen, grupul vocal de cântece tradiționale și viflaimul din Rona de Sus, coordonator Ana Prodaniuc, corul „Holos ukraiņiv” al filialei Caraș-Severin, coordonator Ivan Liber, grupul artistic „Cervona ruja” din Bocicoiu Mare, coordonator Anna Mihali, colindătorii din Murișghiol Tulcea, Viflaimul din Crăciunești, coordonator Victor Matus, colindătorii filialei Botoșani a UUR, formația vocal-instrumentală, colindătorii de la Coștiui, coordonator Hafia Celeniuc, grupul artistic „Zabava” din Timiș, coordonator Nicolae Benzar și „Krasnyțki koleadnyky”, Verchovynskyi raion, Ivano-Frankivsk, Ucraina.

*prof. Iaroslava ȘTELIAC,
corespondent*

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile *Curierului ucrainean* revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.

CURIERUL UCRAINEAN

Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București
Telefon: 021.222.0724,
Tel./fax: 021.222.0737
E-mail:
curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:
Ion Robciuc

Redactor:
Kolea Kureliuk

Tehnoredactare:
Ștefania Ganciu

Tiparul executat la
Tipografia
„S.C. SMART
ORGANIZATION SRL”
ISSN 1223-5210

Mesaje de felicitare adresate președintelui UUR și comunității ucrainene

Domnului Nicolae Miroslov Petrețchi
Președintele Uniunii Ucrainenilor
din România

Stimate Domnule Președinte,

În numele colectivului Ambasadei Ucrainei și al meu personal, vă rog să primiți sincere felicitări cu prilejul Crăciunului și al Anului Nou!

În aceste zile de sărbătoare pline de lumină vă doresc Dvs. și celor dragi Dvs. multă sănătate, fericire, pace, bunăstare, înțelegere în familie și binecuvântare de la Dumnezeu într-un mult ani!

Folosind acest prilej, vreau să vă mulțumesc pentru permanenta susținere și buna colaborare.

Cu stimă și cele mai bune urări!

Ambasador al Ucrainei în România,
Oleksandr Bankov

Stimate Domnule Deputat,

Sărbători fericite alături de cei dragi!

Sebastian Radu,
deputat în Parlamentul României

Domnului Nicolae Miroslov Petrețchi,

Nașterea cea după Trup a Fiului lui Dumnezeu, care a reunit cerul și pământul, să vă aducă în suflet bucuria unui început nou pentru întreaga omenire. Aceasta are menirea de a ne întoarce la trăirea permanentă în dragostea deplină a lui Dumnezeu.

Cu ocazia acestui mare praznic dumnezeiesc, rog pe Pruncul Nou Născut, să vă dăruiască sănătate, pace și iubire, ca împreună să cântăm cu îngerii: Slavă întru cei de Sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, întru oameni, bunăvoință!

Noul an și Boboteaza să vă aducă Lumină nouă și Sfântă și multe daruri alese din cerul deschis prin Glasul Tatălui, prin Botezul Fiului și prin pogorârea Sfântului Duh.

Cu arhieresti binecuvântări,
Teodosie,
arhiepiscopul Tomisului

Domnului Nicolae Miroslov Petrețchi,

E vremea colindelor, vremea bucuriei, când minunea Nașterii Domnului cuprinde sufletele și le înnobilează. Fie ca Sărbătorile Crăciunului și Anului Nou să vă aducă pace în suflet și să vă lumineze chipul de fericire. Să aveți parte numai de împliniri și să vă bucurați împreună cu cei dragi!

Crăciun fericit! La mulți ani!

Vasile Moldovan,
prefect de Maramureș

Alexandru Cosma,
subprefect de Maramureș

Stimați și dragi prieteni,

Un An Nou fericit!

Evhen Choliij,
membru al conducerii Congresului
Mondial al Ucrainenilor

Cu prilejul nașterii Domnului Isus Hristos și al Anului Nou vă dorim multă sănătate, succes în activitatea pe care o desfășurați, pace, prosperitate și ajutorul Bunului Dumnezeu!
Sărbători fericite!

Andrian Ampleev,
deputat în Parlamentul României

Stimate Domnule Președinte,

Fie ca Nașterea Domnului nostru Isus Hristos și anul 2019 să vă aducă dumneavoastră și celor dragi sănătate, bucurie, prosperitate și împlinirea tuturor dorințelor.

Crăciun fericit!

La mulți ani!

ing. Ognean Crîstici,
președintele Uniunii Sârbilor din România

Stimate Nicolae Miroslovovici,

Sincere felicitări cu prilejul Anului Nou și al Crăciunului!

Vă doresc ca anul care vine să vă aducă numai bine și bunăstare, putere creatoare și realizări profesionale, iar căldura lumânării de Crăciun să vă încălzească inimile și să le umple de bucurie și entuziasm.

Fie ca aceste sărbători ale înnoirii, ale visurilor și speranțelor să vă ajute pe Dvs. și familiile Dvs. să realizați tot ce visați demult.

Sunt convins că în Anul Nou vă veți bucura de grijă din partea colegilor, de căldură din partea prietenilor și a celor apropiați, de pace, liniște și armonie în societate, iar la toate acestea va contribui credința, speranța și dragostea.

Cu stimă,

Președintele Consiliului Raional
Rachiv, Ucraina
V.I. Dan

Stimate Domnule
Nicolae Miroslov Petrețchi,

Îmi face o deosebită plăcere să vă transmit, cu prilejul zilei onomastice, urări călduroase de sănătate, liniște sufletească și putere de muncă!
La mulți ani!

Cu stimă,

Gabriel Mutu,
primarul sectorului 6

Stimate Domnule Deputat,

Cu ocazia Sărbătorilor de iarnă, vă transmitem cele mai sincere urări de sănătate și prosperitate!
La mulți ani!

Bogdan-Alin Stoica,
deputatul minorității naționale albaneze
din România,

Stimate Domnule Deputat,

Aroma de brad, colindele și voia bună să vă umple sufletul de bucurie! Sărbători fericite!

Ionela Dobrică,
deputat în Parlamentul României

Domnului Nicolae Miroslov Petrețchi,

Fie ca frumusețea sărbătorilor de iarnă să vă aducă în suflet speranță, liniște și lumină.

Vă doresc ca în Noul An visurile dumneavoastră să devină realitate, iar eforturile să se concretizeze în povești de succes.

La mulți ani!

Mihnea Costoiu,
rectorul Universității Politehnica
din București

Stimate Domnule Nicolae Petrețchi
și stimați membri ai Uniunii Ucrainenilor
din România

Vă rog să primiți sincere urări de Crăciun și de Anul Nou 2019!

De peste 2000 de ani această sărbătoare aduce lumii inegalabila lumină a dragostei creștine care umple viața de conținut, de putere de a trăi, de a crea și de a aduce bucurie lui Dumnezeu și celor din jur.

Este sărbătoarea unității când întreaga lume creștină de pe diferite continente, de naționalități și confesii diferite, este unită prin rugăciune și prin vestea cea bună că Hristos s-a născut!

Fie ca sărbătoarea Nașterii Domnului să vă inspire spre noi fapte deosebite în nobile misiune de renaștere a credinței, de preamărire a Bisericii, de dezvoltare a statului nostru, Ucraina.

În aceste zile de sărbătoare, vă dorim Crăciun fericit, mila lui Dumnezeu, multă sănătate, fapte bune, în numele Domnului și al statului nostru, Ucraina.

Cu stimă,

Șeful Direcției pentru minorități și culte
a Administrației de Stat
a regiunii Vynnyțea, Ucraina
Ihor Salețkyi

Președintele Organizației „Consiliul asocia-
țiilor naționale ale regiunii Vynnyțea“
Merabi Narsia

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2019

Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data
Arad	Serată literară româno-ucraineană. Ziua Internațională a Limbii Materne	Tîrnova	22 februarie
	Rolul femeii în păstrarea limbii materne. Ziua Internațională a Femeii	Tîrnova	martie
	Concurs de recitare a poeziei ucrainene, faza județeană	Tîrnova	aprilie
	Ziua Internațională a Copilului	Tîrnova	1 iunie
Botoșani	Prieteni limbii ucrainene, Mihai Eminescu și Ștefan Tcaciuc	Rogojești	ianuarie
	Taras Șevcenko, poet național și european	Botoșani	martie
	Rolul femeii în păstrarea identității ucrainene. Dragă doamnă, pentru tine	Rogojești, Botoșani	8 martie
	Tinere condeie. Încondeierea ouălor de Paște.	Rogojești, Botoșani	aprilie
	Călătoria mea multiculturală – preselecție concurs național	Avrămeni, Rogojești, Căndești, Botoșani	mai
	1 Iunie – Ziua Internațională a Copilului. Caravana prieteniei	Avrămeni, Rogojești, Căndești, Botoșani	1 iunie
	Concurs de poezie în limba ucraineană	Avrămeni, Rogojești, Căndești, Botoșani	iunie
București	Seară literar-artistică ucraineană	București	ianuarie
	Ziua Internațională a Limbii Materne	București	februarie
	205 ani de la nașterea poetului Taras Șevcenko – concert și evocare	București	martie
	Ziua Internațională a Femeii	București	martie
	Festival Interetnic „Simfonii de primăvară”, ediția a IV-a	București	aprilie
	Ziua iei ucrainene și a cusăturilor – paradă, expoziție	București	mai
	Ziua Internațională a Copilului și a tineretului ucrainean – conferință, concert	București	iunie
Caraș-Severin	Festivalul de colinde de la Sighetu Marmației	Sighetu Marmației	ianuarie
	Sărbătorile de iarnă la ucraineni	Caransebeș	ianuarie
	Creația populară ucraineană din Banat	Cornuțel	februarie
	Portretul femeii în creația lui Taras H. Șevcenko	Copăcele	martie
	OTUR – campionat județean de minifotbal	Caransebeș	martie

Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data
Caraș-Severin	Concurs de recitare a poeziei ucrainene, faza județeană	Caransebeș	aprilie
	OTUR – Vizită în orașul Lvov (Ucraina)	Reșița	mai
	Amintiri din locurile natale (Maramureș)	Salbagel	mai
	Să ne cunoștem patria (vizionare, documentare, curiozități)	Caransebeș	iunie
	Cântec străbun ucrainean din Anina	Anina	iunie
Cluj-Napoca	Sărbătorile de iarnă pe stil vechi la ucraineni: Crăciunul, Revelionul, Boboteaza (analiză și evocare)	Cluj-Napoca	ianuarie
	Ziua Internațională a Limbii Materne	Cluj-Napoca	februarie
	205 ani de la nașterea poetului Taras Șevcenko	Cluj-Napoca	martie
	Literatura și publicistica ucrainenilor din România (întâlnire cu scriitori și jurnaliști ucraineni)	Cluj-Napoca	aprilie
	Deplasarea cu trupa de teatru „Жар-птиця” („Pasărea de foc”), din cadrul Organizației județene Cluj a UUR, la Organizația județeană Maramureș, în vedea promovării identității culturale a minorității ucrainene din România	Maramureș	mai
	170 de ani de la nașterea prozatorului și dramaturgului Panas Myrnyi (1879-1920)	Cluj-Napoca	mai
	Deplasarea cu trupa de teatru „Жар-птиця” („Pasărea de foc”), din cadrul Organizației județene Cluj a UUR, la Organizația județeană Botoșani, în vedea promovării identității culturale a minorității ucrainene din România	Botoșani	mai/iunie
	155 de ani de la nașterea scriitorului și jurnalistului Mychailo Koțiubynskyi	Cluj-Napoca	iunie
Galați	Evocarea poetului M. Eminescu și a scriitorului Ștefan Tcaciuc	Galați	ianuarie
	Ziua Internațională a Limbii Materne	Galați	februarie
	Ziua Internațională a Femeii. Rolul femeilor ucrainene în păstrarea identității naționale. Femeia în operele lui Taras Șevcenko și Ivan Franko	Galați	martie

(Continuare în pagina a 6-a)

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2019

Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data	Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data
Galați	Sărbătorirea poetului național ucrainean Taras Șevcenko	Galați	martie	Maramureș	Concursul de recitare a poeziei ucrainene, etapa județeană	Rona de Sus	aprilie
	Expoziție de carte, ziare și port organizată de cele 10 organizații ucrainene din Galați	Galați	mai		Concursul de recitare a poeziei ucrainene, etapa națională	Sighetu Marmației	aprilie
	Ziua Europei	Galați	mai		Cinstirea veteranilor de război	Poienile de sub Munte	mai
Iași	Crăciunul la ucraineni. Originile, semnificația, tradițiile și obiceiurile de Crăciun la ucrainenii din România. Interferențe cu tradițiile și obiceiurile românilor și ale altor minorități. Mâncăruri specifice Crăciunului ucrainean	Iași	ianuarie		Obiceiuri pastorale de primăvară la ucraineni. Mira la huțuli	Bistra	mai
	Evocarea literară „Ștefan Tcaciuc și Mihai Eminescu, în memoriam”; expoziție de carte, de publicistică, recitări de poezie, miniconcert pe versurile celor doi poeți, prezentări audio-video. Vizită de documentare la Ipotești-Botoșani și Cernăuți (dacă condițiile vor permite)	Iași	ianuarie	Suceava	Sărbătorire poetului ucrainean Taras Șevcenko	Sighetu Marmației	mai
	Tradiții și inovații în domeniul culinar specific ucrainean. Sfaturi pentru tinerele gospodine. Masă rotundă și activități practice-demonstrative. Proiect: Cartea de bucate a ucrainenilor din România	Iași	februarie, aprilie		Cântece și dansuri de pe Valea Ruscovei	Ruscova	iunie
	„Ziua Internațională a dreptului femeilor și a păcii”. Masă rotundă „Semnificația, istoricul și importanța ei pentru femeia ucraineană”. Proiect: Femei celebre și realizările lor; broșură.	Iași	martie	Suceava	Eminescu și Ucraina	Suceava, Cernăuți	ianuarie
	Sărbătorirea celei de-a 205-a aniversări de la nașterea poetului ucrainean Taras Șevcenko. Expoziție de carte, de publicistică, de pictură, de obiecte de artă populară specifică, program artistic omagial	Iași	martie		Ziua Internațională a Limbii Materne	Rădăuți	februarie
	Masă rotundă dedicată Zilei monumentului și locurilor istorice, a cărții și a dreptului de autor. Prezentarea cărților editate de UUR în anii 2017-2018. Monumentele din țară și străinătate dedicate poetului T. Șevcenko. Prezentare Power-point. Monumentele din țară și străinătate dedicate poetului Mihai Eminescu. Prezentare Power-point.	Iași	aprilie, mai		Comemorarea scriitorilor de origine ucraineană din Bucovina	Dărmănești	februarie
Maramureș	Festivalul internațional de colinde, datini și obiceiuri de iarnă la ucraineni	Sighetu Marmației	ianuarie		Rolul femeii în păstrarea limbii materne. Ziua Internațională a Femeii	Suceava	martie
	Ziua Internațională a Limbii Materne	Sighetu Marmației	februarie		Comemorarea poetului național ucrainean Taras Șevcenko	Negostina, Siret	martie
	Simpozionul „Rolul femeii ucrainene în societate”	Sighetu Marmației	martie		Istoria și tradițiile ucrainenilor din România – concurs național	Suceava	aprilie
					Cupa minorității ucrainene la sporturi de echipă	Negostina	mai
					Tradiția încondeierii ouălor la ucraineni	Brodina	mai
					Concurs de recitare a poeziei ucrainene, etapa județeană	Bălcăuți	mai
					Conviețuiri, ediția a XXVI-a	Măriței	mai
					Ziua Internațională a Copilului	Paltinu	iunie
					Festivalul Internațional de muzică de estradă ucraineană în memoria lui Nazarie Iaremciuk, ediția a III-a	Negostina	iunie
					Spiritualitate ortodoxă ucraineană în municipiul Suceava	Suceava	iunie
				Timiș	Evocarea sărbătorilor de iarnă la ucraineni	Timișoara, Casa Culturală	ianuarie
					Ziua Internațională a Limbii Materne	Lugoj, C.N. „Julia Hasdeu”	februarie
					Rolul femeii în păstrarea identității ucrainene	Timișoara, Casa Culturală	martie
					Zilele Taras Șevcenko: 205 ani de la nașterea poetului	Lugoj	martie
					Creatori de artă populară ucraineană	Timișoara, Muzeul Satului Bănățean	aprilie
					Concurs de recitare a poeziei ucrainene	Știuca, Căminul Cultural	mai
					Tradiții culinare ale ucrainenilor din Banat	Muzeul Satului Bănățean, Casa Ucraineană	iunie
					Să ne cunoștem istoria	Maramureș	iunie

(Continuare în pagina a 7-a)

PLANUL DE ACȚIUNI/PROIECTE CULTURALE ALE UUR PE ANUL 2019

Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data	Filiala	Denumirea acțiunii	Localizare	Data
Tulcea	Sărbătorile de iarnă la ucrainenii Nord-Dobrogeni	Toate organizațiile locale	ianuarie	OTUR	„Flashmob“ – Ziua iei ucrainene	Maramureș	mai
	Participare la Festivalul colindelor	Sighetu Marmației	ianuarie		Finala „Miss vyshyvanka“ – concurs de frumusețe (la care participă toate organizațiile județene ale UUR și OTUR)	București	iunie
	Concurs de poezie, cântec și dans ucrainean	Tulcea, Pardina, Crișan, Letea, Sfântu Gheorghe, Murighiol	februarie	OFUR	Prezentarea Planului de acțiuni culturale pe 2019. Participarea la concertul de colinde	Sighetu Marmației	ianuarie
	Ziua Internațională a Femeii. Rolul femeii ucrainene în păstrarea identității etnice	Toate organizațiile locale	martie		Sărbătoarea Limbii Materne	În fiecare școală unde se studiază limba maternă ucraineană	februarie
	Zilele Taras Șevcenko	Tulcea, Sulina	martie		Un buchet de flori pentru cea mai gingașă ființă – femeia	Toate organizațiile de femei ucrainene	martie
	Concurs: Cel mai bun sportiv al comunității. Confectionarea de produse artisanale din materiale reciclabile	Tulcea, Letea, Pardina	aprilie		Omagiu marelui poet ucrainean Taras Șevcenko	Toate organizațiile de femei	martie
	Tradiții și obiceiuri ucrainene: întâlnire cu fiii satului	Letea, Sfântu Gheorghe, Fântâna Mare	mai		„Să facem sărbătorile cât mai frumoase, să-i facem fericiți pe cei necăjiți“	Toate organizațiile de femei ucrainene	aprilie
	Festivalul bujorilor. Tradiții și continuitate la ucraineni, ediția a III-a	Fântâna Mare	mai		O rază de speranță	Toate organizațiile de femei ucrainene	aprilie
	Participare la Festivalul de folclor ucrainean din Kodyma, regiunea Odesa, Ucraina	Kodyma, Ucraina	mai		Simpozion „15 mai – Ziua internațională a familiei“. „Să spunem NU violenței domestice“	Satu Mare	mai
	Ziua Internațională a Copilului în familia ucraineană: Cel mai bun recitator, interpret și dansator. Miss vyshyvanka	Etapa pe filială	iunie		Să celebrăm portul popular „Ziua iei ucrainene“	București	mai
	Întâlnire artistică și gastronomică ucraineană „Spivaemo i jaremo pyrohy“	Sulina, Letea, Chilia Veche	iunie		Să nu uităm poezia celei mai romantice poetese ucrainene Lesea Ucrainka	Toate organizațiile de femei ucrainene	iunie
Comisia pentru educație și știință	Consfăturile naționale ale cadrelor didactice de limba și literatura ucraineană, de educație muzicală și de religie ortodoxă ucraineană	București	februarie		„Zâmbet de copil ucrainean“. Ziua Internațională a Copilului	Toate organizațiile de femei ucrainene	iunie
	Olimpiada de Limba și literatura ucraineană maternă, etapa județeană	Arad, Botoșani, Caraș-Severin, Maramureș, Satu Mare, Suceava, Timiș, Tulcea	martie	Comisia pentru Cultură a UUR	Săptămâna teatrului ucrainean	București	februarie
	Olimpiada de Limba și literatura maternă ucraineană, etapa națională	Iași	22-25 aprilie		Lansarea cărților editate de UUR	București	martie
	Concurs național „Tradițiile și Istoria minorității ucrainene“	Suceava	mai		Festivalul de muzică ucraineană folk „Ivana Kupala“	București	iunie
	Simpozion Internațional „Comunicare interculturală româno-ucraineană „Direcții și perspective“, ediția a II-a	Gura Humorului (Suceava)	mai				
OTUR	„Împădurirea Maramureșului drag“ – acțiune de plantat copaci în pădurile maramureșene	Rona de Sus, Poienile de sub Munte	martie	Mihai Traista, președintele Comisiei de Cultură			
	„Cupa OTUR“ – Campionat național de minifotbal, ediția a II-a (la care participă toate organizațiile județene ale UUR și OTUR)	Cluj-Napoca	martie-aprilie	(Continuare în numărul următor)			
	„Forumul tineretului ucrainean din România“ – necesitatea implicării tineretului ucrainean în activitățile civice (toate organizațiile județene)	Sighetu Marmației	martie-aprilie				

Și noi am sărbătorit Centenarul Marii Uniri

O aniversare centenară este un moment special în viața unui popor. Tocmai de aceea profesorii și elevii Școlii Gimnaziale din Bălcăuți au acordat o atenție deosebită acestui eveniment pe care au avut privilegiul să îl trăiască.

Evenimentele dedicate Centenarului Marii Uniri au debutat printr-un proiect parteneriat între elevii claselor a IV-a de la Școala din Bălcăuți și Negostina, activitate coordonată de doamnele învățătoare Alina Harasemiuc și Mihaela Pițuc și desfășurată la 23 noiembrie.

De Ziua Bucovinei, la 28 noiembrie, elevii clasei a VIII-a de la Școala Gimnazială din Bălcăuți, coordonați de doamna dirigintă Narcisa Cîrstean, au pregătit un program artistic pentru a sărbători Ziua Națională a României.

În data de 29 noiembrie, a avut loc evaluarea proiectului *Centenar 2018 – Suflet de român*. Timp de o lună, în orele de limba și literatura română, istorie, cultură civică și în cadrul atelierelor de lectură, elevii de gimnaziu sub coordonarea doamnelor profesoare Mihaela Pintrijel și Lăcrămioara Grigoriuc au lecturat texte istorice și literare, au încercat să răspundă la întrebarea *Ce înseamnă patriotismul?*, au învățat cântece și poezii despre Unire, au participat la o dezbatere pe tema *De ce să fiu/să nu fiu mândru că sunt român?* Dintre obiectivele proiectului, amintim: cunoașterea elementelor de istorie, geografie, religie care definesc portretul popo-

rului român; stimularea dorinței de pătrundere în spiritualitatea românească; însușirea și consolidarea cunoștințelor despre împrejurările care au favorizat Marea Unire; descoperirea unor lucruri noi despre viața și cultura românilor care au trăit la începutul secolului al XX-lea; conștientizarea importanței jertfei umane și materiale a românilor pentru înfăptuirea visului de veacuri: Unirea; dezvoltarea sentimentului patriotic.

Despre această activitate, am stat de vorbă cu doamna profesor de istorie Mihaela Pintrijel: „1 Decembrie 1918 este, pentru neamul românesc, ziua Sfintelor Paști pentru neamul creștinesc. 1 Decembrie ne e Unirea și Învierea, Alba Iulia este Ierusalimul României moderne, Ardealul este Golgota neamului nostru. Acest neam, ce a suferit atâtea nedreptăți de-a lungul istoriei sale, și-a găsit împlinite speranțele îndreptățite la 1 Decembrie 1918. A fost atunci tumultul unei națiuni ce nu a mai ținut cont decât de ea însăși. A fost rezultatul politicii înțelepte a faptului împlinit, cu pași mici, dar siguri. În sfârșit, sosise primăvara din iarna suferinței noastre.

Inimile românilor din Școala Gimnazială Bălcăuți au vibrat la unison într-o frumoasă zi de 29 noiembrie 2018 când, elevi și cadre didactice au celebrat Centenarul Marii Uniri. S-a simțit fiorul momentului în ochii copiilor, în zâmb-

tu lor, încântat de sufletul auditoriului. Am celebrat Basarabia, Bucovina și Transilvania în cântec, poezie, în vorbe memorabile rostite atunci de oamenii minunați care, prin contribuția lor, au dat sens luptei românilor: Iancu Flondor, Pantelimon Halippa, Iuliu Maniu, Regele Ferdinand, Regina Maria, I. C. Brătianu. Cântecele *Tu, Ardeal, Jurământul la Putna, Pentru ea*, versurile lui Grigore Vieru, atât de simple, dar atât de adânci ca semnificații, au primit strălucire pe acordurile chitarei domnului profesor Șoiman Petru.

Semnificația Centenarului a fost evidențiată de doamna Gherasă Secstilia, profesoară de istorie, ziditor de destine de 35 de ani.

Un centenar îl poți onora o dată în viață, dar reverberațiile lui istorice trebuie să rămână mereu în sufletul fiecărui român. Și, ce dovadă mai bună că ești român adevărat, poate fi decât să-ți slujești țara prin muncă cinstită, respectarea valorilor tradiționale românești?

A fi român este o datorie și o onoare pe care ne-a făcut-o viața când ne-a adus în sânul unui neam minunat.

Sâmbătă, 1 decembrie, la biserica „Aco-perământul Maicii Domnului” din Bălcăuți au fost pomeniți eroii satului și eroii neamului românesc care în urmă cu 100 de ani au înfăptuit unitatea națională a românilor din anul 1918 și a fost oficiată slujba de tedeum de către preotul paroh Cosmin Cucu. În fața Monumentului Eroilor din curtea bisericii, construit și sfințit în acest an cu ocazia hramului bisericii, s-a cântat Imnul Național și alte cântece patriotice ca semn de recunoștință pentru eroii satului dimpreună cu eroii neamului românesc.

Convalia HREHORCIUC

Stejarul Centenarului din Todirești

La invitația primarului comunei Todirești, județul Suceava, dl Vasile Avram, și a bibliotecarei „Centrul Cultural Todirești”, doamna Cecilia Râpan, subsemnatul și domniile Dimitrie Șveduneac și Ion Chiriliuc, toți din Dărmăneștii Sucevei, am participat la activitățile dedicate Centenarului Marii Uniri. Domnul primar Vasile

Avram, care tocmai se întorsese de la Bruxelles, unde participase la o reuniune a UE, a vorbit despre însemnătatea Marii Uniri. A urmat plantarea unui stejar, în vecinătatea Primăriei Todirești, de către domnul primar.

Cum era și firesc, a urmat un program artistic. Doamna Cecilia Râpan a format un grup coral bărbătesc, din care au făcut parte locuitorii din Todirești. Grupul a fost condus de dl înv. Gheorghe și sub bagheta domniei sale au interpretat „Când a fost să moară Ștefan” și „Se aude glas peste Carpați”, bineînțeles și „Imnul Centenarului”.

Un grup de elevi de la Școala Gimnazială din Soloneț, comuna Todirești, îndrumați de doamna prof. Lia Rudnic, au interpretat o serie de cântece populare românești.

Tot în cadrul programului, au evoluat solistele Diana Seserman, Teodora Seserman (surori) și Larisa Negrușer, care au fost răsplătite cu ropote de aplauze.

Unii se vor întreba de ce scriu despre

comuna Todirești. La școlile din comuna Todirești au predat și cadre didactice din comuna Dărmănești, și anume: Vasile Perpeluc, Dumitru Cușnir, Nicolae Mateiciuc, Maria Clepș, Maria Perhinschi, precum și subsemnatul. Acum, aici predau Ramona Balan și Loredana Michitiuc, iar bibliotecara „Centrul Cultural Todirești”, doamna Cecilia Râpan, este tot din Dărmănești.

Așadar, există legături între todireșteni și dărmăneșteni. Să sperăm că stejarul din Todirești o să ajungă la vârsta stejarului din Cajvana!

Kolea KURELIUK

Ziua Minorităților Naționale sărbătorită la Tulcea

Miercuri, 18 decembrie 2018, ansamblul de cântece și dansuri ucrainene „Zadunaiska Sici“ a participat la acțiunea culturală „Ziua Minorităților Naționale“, ediția a IX-a a Festivalului Multi-

etnic, un eveniment care s-a desfășurat la Centrul Cultural „Jean Bart“ din Tulcea.

Declarată Ziua Minorităților Naționale din România prin Hotărârea de Guvern, în 1998, ziua de 18 decembrie amintește de momentul în care Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a adoptat Declarația cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, etnice, lingvistice și religioase, ca document internațional ce oferă o garanție a drepturilor minorităților în general.

Multiculturalitatea nord-dobrogeană, impune celebrarea zilei de 18 Decembrie, alături de toți reprezentanții comunităților din județul nostru, cu toții ducem mai departe povestea unei zone absolut inedite, a unui spațiu cultural creat prin împletirea celor mai frumoase tradiții, adunate din mijlocul celor mai diferite comunități etnice care se datorează armoniei dintre etnii, un fapt de remarcat în județul nostru.

Suntem locuitori ai unei provincii istorice în care își duc traiul, de veacuri, în liniște și înțelegere aproape douăzeci de grupuri etnice

cu influențe relevante asupra culturii și civilizației locale.

La final, se cuvine să mulțumim tuturor copiilor și tinerilor implicați în acest proiect pentru care eforturile depuse nu au fost în zadar, programul prezentat a fost bine primit de public, încă o dovadă că acțiunile și activitățile generate de comunitatea noastră sunt pe un trend ascendent și că bogata tradiție ucraineană are tot dreptul să fie prezentată și transmisă atât urmașilor noștri, cât și publicului iubitor de frumos.

Mulțumiri echipei de coordonatori, Amalia Trifan, Teodora Cordon și Ștefana Cernencu, pentru efort, implicare, perseverență și răbdare în obținerea rezultatelor pozitive apreciate de public.

Dumitru CERNENCU

Concert de gală al minorităților etnice la Iași

Parcul Copou. Un loc încărcat de istorie și cultură. O „mare“ de alb a inundat aleile și straturile care până nu demult erau pline de flori multicolore. Parcă prea multă monotonie. Dar totuși... e iarnă și fiecare anotimp e cu specificul și cu frumusețea sa. Este locația unde s-a desfășurat festivalul dedicat sărbătoririi „Zilei Minorităților Naționale“. Din mijlocul parcului, de lângă teiul său, Mihai Eminescu, singurul personaj prezent în parc la ora respectivă, puțin îngândurat (de ce oare, azi nu e tocmai așa cum a dorit el pentru țara lui) privea cu nedumerire la tinerii care grupuri-grupuri se îndreptau spre Casa de Cultură „Mihai Ursache“. Ce păcat că nu putea fi printre ei. Dar ajunge cu melancolia.

După cum se cunoaște deja, ca urmare a adopției de către Adunarea Generală a ONU a Declarației cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale, etnice, lingvistice și religioase, la 18 decembrie 1992, această dată a devenit o dată reper pentru toate minoritățile etnice din toate statele lumii – ca Ziua Minorităților Naționale – fiind celebrată la nivelul întregii comunități internaționale în fiecare an. Iată că au trecut 16 ani de când statul român a recunoscut rolul minorităților etnice în edificarea unei societăți multiculturale și tolerante și a decis – prin hotărâre de guvern – ca ziua de 18 decembrie să fie declarată Ziua Minorităților Naționale din România.

România, alături de alte state membre ale ONU, a recunoscut importanța acestei declarații, care oferă o recunoaștere internațională a drepturilor minorităților și a multiculturalismului, cu tot ceea ce reprezintă acesta – pluralism, diversitate și identitate culturală și în consecință ziua de 18 decembrie este sărbătorită și la noi ca Ziua Minorităților Naționale.

Țara noastră a reușit promovarea unui model de conviețuire socială bazat pe integrare, respect reciproc, dialog, care valorifică minoritățile naționale ca factor de îmbogățire la nivelul societății românești dar și ca liant în relațiile interstatale.

În România, sunt recunoscute oficial 19 mino-

rități naționale, fiecare cu particularitățile sale culturale, lingvistice și religioase: rromi, maghiari, germani, ucraineni, ruși-lipoveni, ruteni, evrei, turci, tătari, armeni, bulgari, sârbi, croați, cehi, slovaci, italieni, macedoneni, polonezi, greci,

albanezi, dintre acestea în județul Iași regăsindu-se, într-o măsură mai mare sau mai mică, comunități sau reprezentanți a 9 minorități (armeni, maghiari, evrei, germani, greci, polonezi, rromi, ruși-lipoveni, ucraineni).

La invitația conducerii Casei de Cultură „Mihai Ursache“ a municipiului Iași, filiala Iași a UUR a participat la cea de-a V-a ediție a festivalului sus-amintit cu ansamblul de dansuri „Veselka“, coordonator profesoara Rodica Fălișteanu. În

cadru programului organizat cu ocazia acestui eveniment, au mai participat formațiile de dansatori și vocal-instrumentale de la armeni, eleni, evrei, rromi și ruși-lipoveni.

Programul s-a desfășurat în sala de spectacole a Casei de Cultură, nu prea mare, dar cochetă și primitoare, fiind ocupată până la refuz de publicul spectator venit să urmărească programul pregătit pentru această ocazie. Deși majoritatea formațiilor participante, inclusiv formația filialei noastre, trec printr-o perioadă de înnoire, schimb de generație, după terminarea studiilor sau din alte motive, spectacolul prezentat a fost de înaltă ținută artistică, fiind apreciat de publicul spectator cu îndelungi și vii aplauze.

Ansamblul „Veselka“ a prezentat în cadrul programului, în limita timpului alocat și într-un format mai restrâns, din cauza spațiului, un colaj de dansuri populare ucrainene printre care cele mai bine primite au fost „Berezneanka“ și „Hopak-ul“, fiind aplaudate atât de publicul spectator, cât și de membrii celorlalte ansambluri prezente în program, recunoscând astfel valoarea și frumusețea dansului ucrainean.

La finalul reprezentațiilor, membrii ansamblurilor au fost recompensați cu sume bănești din partea organizatorilor. În ziua următoare, membrii formației împreună cu profesoara Rodica Fălișteanu, coordonatoarea ansamblului, au făcut o vizită la sediul filialei, colindându-i pe membrii comitetului. Pe timpul vizitei a avut loc o discuție referitoare la proiectele ansamblului pentru anul viitor iar în final, din partea Uniunii Ucrainenilor din România, le-am oferit cadouri în valoarea aprobată de Consiliul UUR.

Aspecte din spectacol au fost mediatizate prin rețelele de socializare și prin mass-media locală. Acțiunea a fost o reușită deplină.

Victor HRIHORCIUC,
președintele filialei Iași a UUR

Sărbătoarea de suflet dedicată Marii Uniri

La 29 noiembrie a.c., s-au adunat zeci de oameni în elegantul restaurant din Falcău-Brodina pentru a sărbători Centenarul Marii Uniri. Și natura a fost darnică în această zi superbă de toamnă. La loc de frunte, ca și în alte dăți, sufletul evenimentului au fost înv. Nistor Mihaela, prof. Coneac Viorica, înv. Popescu Elisabeta, înv. Florin Dascăl, Ursulean Mihaela, director coordonator al Școlii Brodina Centru, care au depus o muncă titanică în organizarea unui asemenea eveniment ce s-a dovedit a fi reușit. I-am numit pe oameni care, în mod gratuit, ne-au făcut o mare bucurie prezentând un regal cultural și patriotic ce a încântat publicul. Dacă în trecut toate evenimentele unei localități se desfășurau la Căminul Cultural, astăzi, unele dintre ele se desfășoară la pen-

siuni. La „Polul Nord“, o pensiune spațioasă, elegantă, pavoază în stil rustic, specific zonei, cu tot necesarul la nivel european cu patronul Lungu Aurel, primitiv, bun gospodar, se desfășoară diferite evenimente. La intrare în sală, fiecare participant a primit câte o cocardă cu panglică tricoloră, stegulețe tricolore. Programul a început cu intonarea Imnului României când toată lumea s-a ridicat în picioare fluturând stegulețele primite.

Ėlevii Breană David și Juravle Roberta au prezentat semnificația momentului istoric. A urcat pe scenă grupul vocal al Școlii Gimnaziale Falcău cu solistele cu voce de aur: Hasna Adriana, Popescu Maria-Lara, Popescu Teodora pregătite și instruite de înv. Nistor Mihaela. Căntecele interpretate de acest grup

vocal au creat emoții tuturor atât de puternice, încât pe fețele celor din sală s-au prelins lacrimi.

Când în sala festivă a năvălit grupul de dansatori „Huțului din Brodina“, îmbrăcați în straie huțule de o frumusețe rară, cei din sală i-au primit cu aplauze doar la vederea acestor minuni de copii care au executat dansuri specifice ucrainenilor huțuli pregătite de profesoara de limba ucraineană Coneac Viorica.

A urmat orchestra Școlii Gimnaziale Brodina „Muguri bucovinene“ compusă din elevi ai Școlii Gimnaziale Brodina, coordonați de dl înv. Florin Dascăl. Este de remarcă faptul că dl Florin vine tocmai de la Vicov să instruiască, să-i învețe pe elevi să cânte la vioară, acordeon, orgă. De lăudat și apreciat că părinții acestor elevi fac eforturi financiare spre a-i asigura toate condițiile ce se cer începând de la costumație, instrumente, remunerație. În cele 8 luni de instruire, rezultatele au fost de nota 10. Copiii de diferite vârste au interpretat cântece patriotice populare la un înalt nivel calitativ. Băiețelul de 8 ani, Cărciu Dario, a cântat la orgă ca un adult. Am crezut

că este un fiu de muzician și am căutat-o pe mama acestuia prezentă la spectacol. Părinții acestui copil talentat sunt simpli: tata muncitor, mama casnică. Este de lăudat grija părinților pentru copiii lor, speranța lor că mâine, poate, și copiii lor vor urca pe scenele țării. L-am felicitat pe dl Florin Dascăl cu recomandarea de a se prezenta la „Români au talent“ pentru că spectacolul prezentat nu este cu nimic mai prejos decât cele văzute la TV. Nu numai eu l-am felicitat, ci și foarte multă lume (stăteam la rând ca pe vremuri la pâine). Dl Florin Dascăl cu modestie a spus că are încă mult de lucrat ca să ajungă pe scena țării.

Programul s-a încheiat cu „La mulți ani!“ când toată suflarea a cântat împreună cu orchestra. În continuare, ne-am lăsat cucerii de muzică, dar și de bunătățile culinare. Ele au fost de post, dar pregătite ca la „Polul Nord“ de o bună parte aparte.

Mii de mulțumiri celor implicați în pregătirea acestui eveniment.

Artemizia GHEORGHI

Sărbătoarea Centenarului Marii Uniri

La 1 Decembrie cinstim memoria elitelor politice și intelectuale, precum și a tuturor celor care au contribuit la realizarea idealului național. În anul Centenarului, este de datoria noas-

de Școala din Remeți s-a suprapus cu participarea dlui Vasile Pasenciuc, la Congresul Mondial al Ucrainenilor din Kiev, contribuția UUR nu a putut fi așa cum ne-am fi dorit, dar mulțumim dlui profesor Radu Popovici pentru invitație și colaborare, asigurându-l de toată considerația noastră.

Acțiunea a avut un efect de senzație, toți participanții au fost entuziasmați de felul cum a fost organizată și cum s-a desfășurat, ridicându-se la importanța măreață a evenimentului.

Acțiunea a fost intens popularizată prin mijloace de comunicații (internet, presă) bucurându-se de un real succes.

În numele Organizației locale a UUR Remeți și părinților care m-au contactat, mulțumim din suflet pentru această frumoasă și măreață sărbătoare.

Uniunea Ucrainenilor din România vă asigură de tot sprijinul nostru, vă apreciază și vă respectă.

prof. Vasile PASENCIUC,
prim-vicepreședinte al UUR

tră, a tuturor românilor de a duce mai departe idealurile celor care au contribuit la înfăptuirea Marii Uniri. În urmă cu 100 de ani, românii au înțeles că împreună pot transforma România într-o mare națiune suverană, mândră de istoria sa.

Ziua Națională a României este a tuturor românilor care își prețuiesc istoria și identitatea și care doresc să facă din România o țară demnă și prosperă cu care să se mândrească.

Și elevii Școlii cu clasele I-VIII din comuna Remeți au dorit să cinstească cum se cuvine acest eveniment, organizând, la data de 27 noiembrie 2018, o frumoasă acțiune mult apreciată de toți participanții.

Principalul organizator, coordonatorul proiectului a fost domnul profesor de istorie Radu Adrian Popovici, împreună cu Maia Simedrea, Tamara Cheșa, dna director Maria Ștefan, cadrele didactice, elevii, părinții, Primăria Remeți și Uniunea Ucrainenilor din România, Organizația locală Remeți a UUR.

Deoarece acțiunea organizată

Unirea Principatelor Române, primul pas spre Marea Unire

Anul acesta, la 24 ianuarie, se împlinesc 160 de ani de la Unirea Principatelor Române, strâns legată de personalitatea lui Alexandru Ioan Cuza și de alegerea sa ca domnitor al ambelor principate, la 5 ianuarie 1859 în Moldova și la 24 ianuarie 1859 în Țara Românească.

Unirea Principatelor Române, cunoscută și sub numele de Mica Unire, a fost un proces complex. Bazată pe puternica apropiere culturală și economică între cele două țări, unirea a început, practic, în 1848, atunci când s-a realizat uniunea vamală între Moldova și Țara Românească, în timpul domniilor lui Mihail Sturdza, respectiv Gheorghe Bibescu. Deznodământul războiului Crimeii a stăvilit pentru un timp ambițiile geopolitice ale Imperiului Rus la Dunărea de Jos fără a consolida efectiv Imperiul Otoman de care depindeau principatele, ceea ce a creat un context favorabil realizării unirii. Votul popular favorabil unirii în ambele țări, rezultat în urma unor adunări ad-hoc în 1857, a adus la Convenția de la Paris din 1858, o înțelegere între Marile Puteri prin care se accepta o uniune mai mult formală între cele două state cu guverne diferite și cu unele instituții comune. În 1862, cu ajutorul unioniștilor din cele două țări, Alexandru Ioan Cuza a unificat Parlamentul și Guvernul realizând unirea politică. România a intrat în perioada sa modernă prin reformele începute sub domnia lui Cuza și a făcut primul pas important pe calea înfăptuirii statului național unitar român.

Ion ROBCIUC

Concursul național de datini și obiceiuri de iarnă „Cum e datina străbună“, organizat de Clubul Copiilor din Sighetu Marmăției în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Maramureș, Consiliul Județean Maramureș, Primăria și Consiliul Local Sighetu Marmăției, care a avut loc la 15 decembrie 2018, a ajuns la a X-a ediție fiind înscris și în C.A.E.N. poziția 55.

Este al patrulea an consecutiv în care participă și elevii de naționalitate ucraineană de la Școala Gimnazială Rona de Sus și Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko“ din Sighetu Marmăției, ocupând de fiecare dată locuri fruntașe.

Și anul acesta elevii s-au prezentat impecabil, interpretând foarte frumos colindele ucrainene și obținând locurile întâi. Premiile au fost împărțite pe secțiuni: colinde și obiceiuri populare (gimnaziu, liceu), juriul era format din personalități de seamă din domeniul cercetării și interpretării folclorului (oameni de muzică, folcloriști, interpreți celebri, profesori, dirijori), iar criteriile de jurizare au fost următoarele: calitatea vocii și a inter-

„Cum e datina străbună“

pretării, ținuta scenică, autenticitatea și valoarea artistică a colindelor, frumusețea și autenticitatea costumului popular, aprecierea din punct de vedere muzical.

Au participat grupuri de colindători din toată țara: Bihor, Olt, Botoșani, Satu Mare, Buzău etc.

La 19 decembrie, de Sfântul Nicolae, elevii de la Școala Gimnazială Rona de Sus au prezentat un concert de colinde la școală fiind răsplățiți cu cadouri din partea Uniunii Ucrainenilor din România, iar pe această cale împreună cu dna director Luscan Loredana și colectivul de cadre didactice aduc mulțumiri conducerii UUR pentru gestul pe care-l fac în fiecare an, precum și pentru sprijinul pe care-l acordă elevilor pentru a putea participa la festivaluri și concursuri din județ și din țară, deoarece școala noastră nu beneficiază de transport.

După Sfânta Liturghie elevii au mai colindat la Mănăstirea din Rona de Sus și Primărie.

A doua zi, la 20 decembrie, elevii clasei a VIII-a B de la Școala Gimnazială Rona de Sus și Liceul Pedagogic „Taras Șevcenko“ din Sighetu Marmăției au participat la Festivalul județean de colinde „Astăzi s-a născut Hristos“, ediția a XVIII-a, 2018, organizat de Școala Gimnazială „Dimitrie Cantemir“ din Baia Mare, director Gavril Pașca și Inspectoratul Școlar Județean Maramureș, inspector școlar Ioan Cristina Mioara.

La acest festival, au luat parte numai elevii de la școli și licee din județul Maramureș care la sfârșit s-au adunat și cu toții au interpretat colindul „Astăzi s-a născut Hristos“. Au fost răsplățiți cu diplome și mari ropote de aplauze.

prof. Geta PETREȚCHI

O, ce veste minunată... (Dyvnaia novyna...) cu acest colind am început sărbătorirea Crăciunului pe stil vechi la sediul Organizației Uniunii Ucrainenilor din Baia Mare.

A treia zi, la 9 ianuarie 2019, de Sfântul Ștefan, unii membri ai Uniunii Ucrainenilor ne-am întrunit pentru a sărbători Crăciunul pe stil vechi, cu care ocazie am discutat Planul de acțiuni culturale-științifice pentru acest an și unele probleme ce privesc activitatea organizației noastre de-a lungul anului.

Doamna Oksana Florescu, secretarul Organizației municipale Baia Mare a prezentat, pe scurt, Planul acțiunilor culturale, printre care amintim: participarea unor membri ai UUR la Festivalul internațional de colinde, datini și obiceiuri de iarnă la ucraineni; sărbătorirea poetului ucrainean Taras Șevcenko; participarea la cinstirea veteranilor de război în localitatea Poienile de sub Munte; vizitarea unor localități din Ucraina și dacă va fi posibil deplasarea la Kaniv și Kiev cu ocazia comemorării poetului Taras Șevcenko; participarea membrilor UUR la unele acțiuni culturale organizate de filiala Maramureș în diferite localități ale județului;

O, ce veste minunată...

organizarea acțiunilor culturale dedicate Zilei Naționale a Ucrainei și Zilei Naționale a României și altele.

Președintele organizației a menționat că, deși am primit invitația de a participa la Festivalul de colinde la Sighetu Marmăției în data de 12 ianuarie 2019, nu putem participa pentru că perioada până la festival este scurtă și nu găsim un mijloc de transport adecvat.

Sărbătoarea Crăciunului a continuat cu colinde inspirate din CD-ul lui Vasile Boiciuc, „Colinde ucrainene din Maramureș“.

Cu această ocazie, s-a propus să se sărbătorească și Anul Nou pe stil vechi prin organizarea Revelionului în data de 13 ianuarie într-o locație adecvată din municipiul Baia Mare.

Astfel că ajunul Anului Nou pe stil vechi și Revelionul au fost sărbătorite de membrii

Organizației municipale Baia Mare a Uniunii Ucrainenilor din România împreună cu membrii simpatizanți și cu familiile lor la pensiunea „Andyvia“, în data de 13 ianuarie 2019. Participanții la acest eveniment au fost întâmpinați de către organizatori cu o cupă de șampanie, după care a urmat masa festivă.

Au fost interviewați mai mulți participanți la această acțiune și din spusele lor a reieșit că se simt foarte bine în mijlocul nostru.

Din discuțiile purtate cu cei prezenți s-a concluzionat că revelionul a fost binevenit și s-a propus să ne reîntâlnim și în data de 8 Martie pentru sărbătorirea Zilei Internaționale a Femeii.

La mulți ani 2019!

ing. Ștefan BUCIUTA,
corespondent

Festivalul de colinde din județul Botoșani – întâlnire de suflet la a XIV-a ediție

Pe meleaguri botoșănene, timp de două zile (27 și 28 decembrie 2018), s-a colindat în limba ucraineană. În inima orașului Botoșani ucrainenii s-au întâlnit la 27 decembrie 2018 pentru a colinda alături de oaspeți de seamă: primari ai comunelor Hliboka, Vovceneții Vechi și Stercea

(Ucraina) însoții de ansamblurile aferente, reprezentanți ai anumitor instituții din județul Botoșani, primarul comunei Căndești, domnul director al Școlii Gimnaziale Căndești însoțit de copilașii de etnie ucraineană pregătiți de doamna profesor Vătamaniuc Iuliana, doamna educatoare Șeucaliuc Veronica, domnul Șeucaliuc Sorin și rapsodul popular Scutelnicu Vasile, domnul inspector P. Bilocopetiuc, domnul inspector Siminicianu, reprezentanți ai prefecturii, fanfarele „Florile Bucovinei”, domnul Patenschi Nicolae, domnul Giuraniuc Nicolae, domnul Grămadă Aurel și nu în ultimul rând gazda: președintele UUR – filiala Botoșani, domnul profesor Semciuc Victor, însoțit de copilașii care studiază limba ucraineană la Școala din Mihăileni, membrii ansamblului „Primăvara” din Rogojești.

Fotografiile fac cât 1000 de cuvinte, vă rog să vă bucurați de acestea și să vă imaginați cum la 28 decembrie 2018 echipa frumoasă de mai sus s-a deplasat în localitatea Căndești-Bucovina, pe scena Căminului Cultural unde au continuat să colinde pentru comunitatea locală care s-a mobilizat și a urcat pe scenă copilași pregătiți la grădiniță, la clasele primare și gimnaziale, simpatici și bine pregătiți. Surpriza a fost prezența grupului de colindători din Negostina, județul Suceava care a dat evenimentului, prin vocile puternice, însuflețite de spirit ucrainean autentic, prin ținute, un parfum de poveste.

Vă invit să vă bucurați de imaginile pe care le-am surprins la acest eveniment cu marea bucurie de a păstra amintirea unei întâlniri de suflet cu prilejul Sfintei Sărbători a Nașterii Domnului!

Claudia SEMCIUC

Festivalul internațional de colinde ucrainene din Banat

În fiecare an, Nașterea Domnului oferă bucurie, speranță și pace lăuntrică tuturor oamenilor, indiferent de apartenența lor confesională și etnică. Crăciunul are, pe lângă aspectul profund spiritual, darul de a lega într-o singură simțire întreaga planetă.

Într-un astfel de context, filiala Timiș a UUR, a organizat Festivalul internațional de colinde ucrainene din Banat, în data de 22 decembrie 2018, la Casa de Cultură a Ucrainenilor din Timișoara.

Festivalul, ajuns la ediția a XIX-a, a fost deschis de dl Hleba Iura, președintele UUR. Organizația județeană Timiș. După urarea de bun venit, adresată tuturor participanților, dl președinte a subliniat importanța evenimentului și a prezentat oaspeții.

Au fost prezente 22 formații de colindători și oaspeți de seamă: dl deputat Nicolae Miroslov Petrețchi, dna secretar general al UUR, Horvat Liuba, dl Traista Mihai, redactor la revista literară

ucraineană „Naș holos”, dna Codrea Elvira, consilier MEC, dl Semciuc Victor, președintele UUR Botoșani, dl Cernencu Dumitru, președintele UUR Tulcea, dl Miculaiciuc Gavrilă, președintele UUR Arad, președintele Organizației ucrainenilor din localitatea Kula, Serbia, dl Ivan Kuzma, primarul localității Hliboka din Ucraina, dl Ostaficiuc Petro, inspectorul de specialitate ucraineană la IȘG Timiș, dna Clempuşac Maria, aproape toți președinții organizațiilor locale Timiș ale UUR, profesori, învățători ce predau limba ucraineană în școlile din județul Timiș.

În discursul său, dl deputat Nicolae Miroslov Petrețchi, a mulțumit pentru invitația primită și a transmis tuturor urări de bine, sărbători fericite iar ansamblurilor mult succes.

Spectacolul a fost foarte frumos, toți colindătorii s-au străduit să ne încante cu frumoasele colinde ucrainene. Pe parcursul celor trei ore ale festivalului, au urcat pe scenă aproximativ 250 de colindători din județul Timiș, și anume: Timișoara, Lugoj, Știuca, Dragomirești, Petroasa Mare, Criciova, Pădureni, Bethausen, Darova, Remetea Mică, Variaș, Liceul „Julia Hasdeu” din Lugoj, Arad, Sulina și Caraorman – județul Tulcea, Botoșani, Novy Sad și Kula, Serbia și din Ucraina.

Fiecare grup de colindători ne-a transmis colindele învățate din locurile de unde provin familiile

lor, au prezentat costume autentice ucrainene și obiceiuri de iarnă ale ucrainenilor.

La o agapă frățească, spectacolul a continuat, parcă mai frumos. Grupurile reunite ne-au delectat cu vocile lor, multiplele colinde cântate vocal, dar și instrumental.

Cu greu ne-am despărțit în miez de noapte și ne-am promis să ne colindăm și în 2019, atunci când vom avea ediție jubiliară, 20 de ani de „Festival al colindului ucrainean bănățean”.

*Irina BEUCA,
Timiș*

Sărbătoarea Botezului Domnului, semnificații teologice

Boboteaza sau Botezul Domnului este ziua în care prăznuim venirea lui Isus la Iordan și botezul lui de către Ioan Botezătorul, eveniment sărbătorit mai exact la 6 ianuarie, după calendarul nou și la 19 ianuarie, după calendarul vechi. Boboteaza este sărbătoarea care încheie șirul celor 12 zile ale sărbătorilor de iarnă care încep în Ajunul Crăciunului. Despre prăznuirea acestei sărbători avem dovezi încă din secolul al II-lea, când Clement Alexandrinul pomenește într-una din scrierile sale despre sărbătoarea Botezului Domnului. În primele secole creștine, Botezul Domnului era sărbătorit împreună cu Nașterea Domnului, iar în secolul al IV-lea, „epoca de aur” a Bisericii, aceste două sărbători au început să fie prăznuite separat, 25 decembrie/7 ianuarie – Nașterea Domnului, respectiv, 6/19 ianuarie – Botezul Domnului.

În limba ucraineană, sărbătoarea aceasta este numită Водохреще sau Хрещення Господнє. În grecește, cuvântul Bobotează este numit Teofanie sau Epifanie care se traduce prin „arătarea Domnului”, adică a Sfintei Treimi; Fiul, Isus Hristos, care este botezat în râul Iordan, Sfântul Duh în chip de porumbel alb care s-a coborât asupra lui și Tatăl vorbind de după nori, Acesta este Fiul Meu, întru care am binevoit (Matei 3,17). În acest sens, Sfântul Ioan Gură de Aur spune: „Hristos n-a ajuns cunoscut tuturor când S-a născut, ci când S-a botezat”. Și adevărat este cuvântul lui Ioan Gură de Aur căci, așa cum ne mărturisește Sfânta Scriptură, până la botez, Isus nu a săvârșit minuni sau cel puțin nu sunt menționate, căci încă nu venise vremea Lui. Începând cu Botezul Său, Hristos începe să propovăduiască. El a primit botezul la 30 de ani, vârsta maturității la evrei.

Isus a venit la Ioan și i-a cerut să-L boteze, nu pentru că avea nevoie de curățire de păcate, căci era Dumnezeu-Omul, ci pentru a sfinți creația. El primește botezul de la Ioan pentru a readuce Duhul Sfânt în creație. Prin căderea în păcat, omul îl pierduse pe Sfântul Duh, așa cum ne mărturisește Sfântul Chiril al Alexandriei. Botezul Mântuitorului reprezintă momentul redeschiderii izvoarelor harului, care fuseseră zăvorâte pentru om și pentru întreaga creație.

În prima carte a Sfintei Scripturi, citim că facerea lumii a început atunci când Duhul lui Dumnezeu se purta deasupra apelor: Și pământul era netocmit și gol. Întuneric era deasupra adâncului și Duhul lui Dumnezeu Se purta pe deasupra apelor (Facerea 1, 2). Însă această purtare a Duhului nu este o simplă trecere pe deasupra ape-

lor, ci cuvântul ebraic original avea un sens mai profund, așa cum ne învață Sfântul Vasile cel Mare, acela de a încălzi și de a da viață, așa cum găina clocește și dă putere de viață ouălor, așa și Duhul se purta, adică pregătea apele pentru nașterea vieții. Așadar, apa, spune Sfântul Vasile, este elementul în care și din care s-a născut viața de pe pământ. În tot cuprinsul Scripturii, apa joacă un rol foarte important și mistic în existența umană, și în relația omului cu Creatorul său.

În fiecare an, la Bobotează, după Sfânta Liturghie, se săvârșește slujba de sfințire a apei, numită Agheasma Mare, o slujbă singulară de-a lungul anului, în amintirea faptului istoric al botezului lui Hristos, dar și pentru a sfinți și a binecuvânta întreaga natură, revărsând asupra ei deplina harului lui Hristos, prin mijlocirea apei sfințite.

Botezul în Iordan este un act cosmic, a cărui semnificație este universală în sensul plener al termenului. Acolo, în apele Iordanului, se reîntălesc cele dumnezeiești și cele omenești, acestea sunt aproape, încă o dată. Se reface ceea ce Adam și Eva au desfăcut odinioară, cerul cu stelele sale îndepărtate se apropie, ajungând lângă oameni. Prezența Sfintei Treimi peste valurile liniștite ale Iordanului este semnul că pacea, frumusețea și generozitatea ne-au fost dăruite nouă pentru a le păstra, respecta și înmulți. Depinde de noi să fim darurile cele vii și lucrătoare spre mântuire.

În binecuvântarea apei din ziua de Bobotează, cerem și ne rugăm ca scopul inițial al apei, ca sursă de viață, binecuvântare și sfințenie, să ne fie descoperit nouă atunci când o bem.

Cunoaștem din Sfânta Scriptură că nu doar poporul a venit la râul Iordan să se boteze, ci și Hristos. Însă Isus a venit la Ioan și i-a cerut să-L boteze nu pentru că avea păcate de care trebuia să fie curățat, căci El s-a născut fără de păcat, ci pentru a împlini rânduiala lumescă și, mai ales, pentru a sfinți creația. De aici reiese că Împărăția lui Dumnezeu vine către noi numai dacă și noi ne îndreptăm spre ea. Prezența preoților în casele credincioșilor, de Bobotează, ne descoperă că nu doar credincioșii vin spre Biserică, ci și Hristos, prin cler, vine către ei. Mântuitorul nu stă închis în biserică, ci este dus tainic în casele credincioșilor, spre a întări unirea cu ei. Sfințirea caselor cu Agheasma Mare dăruiește credincioșilor mai multă putere spre împlinirea voii lui Dumnezeu. Astfel, fiecare familie devine o Biserică mai mărturisitoare. Prezența tainică a lui Hristos în casele credincioșilor prin preot aprinde focul dragostei în inima creștinilor, astfel încât ei trebuie să caute

să întrețină acest foc printr-un mers cât mai des la slujbele din biserică.

Creștinii ortodocși pot lua pe nemâncate din Agheasma Mare timp de opt zile, până la odovania Praznicului, precum și la recomandarea duhovnicului, în zilele de post sau în zilele de boală. Agheasma Mare este folosită în Ajunul Bobotezei la sfințirea caselor credincioșilor și locuitorilor acestora. Tot cu ea se stropesc și lucrurile care trebuie binecuvântate sau sfințite, cum ar fi: binecuvântarea și sfințirea praporilor, sfințirea crucii și a troițelor, a clopotului, a vaselor și vesmintelor liturgice, sfințirea icoanelor, a bisericilor și a antimiselor.

Există foarte multe tradiții în legătură cu Bobotează, încărcate de practici magice și obiceiuri agrare preluate în creștinism din tradițiile anterioare, precum fertilitatea, purificarea, cinstirea apei și a focului. Boboteaza este, astfel, și o sărbătoare dedicată purificării naturii, și mai ales a apelor, de forțele răului. Acum se colindă, se prevestește cum va fi vremea în noul an sau cum va fi recolta. Se crede că în aceste zile animalele vorbesc, căpătând puteri neobișnuite. Peste obiceiurile creștine ortodoxe de sfințire a apelor sau de scufundare a crucii s-au suprapus și multe practici păgâne, cum ar fi afumarea grajdurilor și a vitelor pentru alungarea duhurilor rele din acestea, aprinderea focurilor pe câmp sau colindele însoțite de tot felul de strigături și zgomote. Toate acestea au, în general, un rol de curățire și de îndepărtare a răului.

În ajunul sărbătorii, încă din vechime, creștinii posteau, ajunare care ținea până la înserat, când toată familia mânca mâncăruri de post pregătite în acea zi. A doua zi, familia merge la biserică, participă la Sfânta Liturghie, iar cei care s-au pregătit se împărtășesc. După slujba de sfințire mare a apei, fiecare credincios își duce din apa sfințită acasă și cu ea sfințește casa, locatarii și gospodăria, asta până la venirea preotului cu crucea, precum și consumarea acesteia în următoarea perioadă. Un obicei frumos care s-a păstrat de sute de ani este acela de a-l aștepta pe preot cu o lumânare aprinsă, cu o atitudine sobră dar și de bucurie, precum și un bol cu apă pe masă, care urmează să fie sfințită. În unele zone, cei la care a fost deja preotul merg cu lumânarea aprinsă înaintea preotului, ducând lumină și vestire vecinilor.

Nașterea și Botezul lui Hristos să ne fie de folos!

drd. Mihai BODNARIUC

Rogojeștiul în straine de sărbătoare

Amintirile se revarsă peste sufletele fiecărui om. Pentru noi, cei din Rogojești, sărbătorile iernii sunt asociate cu bunicii, cu părinții, cu mirosul de cozonac, dar mai ales cu bucuria de a păstra tradițiile primite în dar din generație în generație.

Copiii, tinerii din Rogojești au reînviat în memoria noastră jocul căiușilor, acoperit de zăpada așternută peste ani și ani. Avem alături două fotografii, una are 18 ani, iar cealaltă e proaspăt scoasă la imprimantă, e caldă asemeni sufletului noilor generații.

Țin minte cum așteptam cu sufletul la gură în noaptea dintre ani să văd jocul original al alor noștri. Mama îmi șoptea cu un glas cristalin, mereu entuziasmat pe care acum îl intuiesc a fi al unui înger: „Privește cu atenție, copile, au venit căiușii, sunt ai noștri”.

Am ținut să vă împărtășesc bucuria de a

vedea implicarea tinerilor în păstrarea vie a valorilor tradiționale, să vă arăt portul popular autentic, curat care a încununat generații și generații, să vă transmit prin imagini entuziasmul transmis de cei care reprezintă viitorul.

Claudia SEMCIUC

Sfântul Vasile cel Mare – pildă pentru creștinii din toate timpurile

Există în istorie personalități de excepție a căror activitate este definitorie nu numai pentru contemporanii lor, ci și pentru generațiile următoare. Un exemplu grăitor în acest sens este, fără îndoială, Sfântul Vasile cel Mare. Nu ne vom opri în cele ce urmează la biografia acestuia, decât pentru a-l localiza în timp, el fiind unul dintre corifeii aceluia veac supranumit „de aur” al creștinătății (sec. al IV-lea). Vom încerca, însă, să prezentăm câteva aspecte ale vieții și activității lui care pot fi și ar trebui să fie îndemn pentru noi, cei de astăzi.

Ca tânăr învățcel, viitorul mare ierarh mărturisește că, alături de bunul său prieten Grigore (care va deveni cunoscut în istorie sub numele de Grigore de Nazians), nu a cunoscut decât două căi: a școlii și a bisericii. Cu alte cuvinte, creșterea lui a fost complexă: dezvoltarea intelectuală și intensificarea trăirii duhovnicești. Din punct de vedere intelectual, el nu a neglijat cu nimic filosofia clasică grecească, ci, dimpotrivă, a asimilat atât de bine principiile acesteia, încât mai târziu a putut lupta cu succes împotriva ereziei ariene, bazate în bună măsură pe aceste principii. De altfel, mai târziu, în scrierile sale se poate observa cu ușurință folosirea sistemelor filosofice ale vremii în dezvoltarea gândirii teologice. Modul său de a studia îl va recomanda tinerilor contemporani lui (recomandare valabilă și celor de astăzi) în Omilia către tineri. El

îi îndeamnă să se adape din întreaga știință a vremii, precum albinele care știu să culeagă polenul și nectarul, chiar de pe o plantă cu spini (ideea studiului asiduu, dar și a discernământului).

Odată cu terminarea studiilor, atât el, cât și bunul său prieten, Grigore, sunt solicitați să ocupe diverse demnități înalte, atât publi-

ce, cât și bisericești. Cutremurați, mai ales în fața responsabilității clericale, cei doi refuză, retrăgându-se în sihăstrie. Conștientizând, însă, că datoria omului nu este doar pentru propria devenire, ci și pentru semenii, ei se întorc în societate, pentru a desfășura o activitate greu de egalat. Din frământările acestei perioade a izvorât o splendidă lucrare a Sfântului Grigore: Despre

fugă, lucrare care accentuează în egală măsură sublimitatea, dar și responsabilitatea slujirii preoțești.

Ajuns ierarh în cetatea Cezareea Capadociei, Sfântul Vasile cel Mare își desfășoară activitatea pe trei coordonate principale.

Conștient fiind de mulțimea neajunsurilor materiale în care trăiau enoriașii săi, Sfântul Vasile pune la dispoziție atât averea personală (provenea dintr-o familie înstărită), cât și cea a eparhiei și înființează mai multe instituții de caritate, printre care: cămine de copii și de vârstnici, cămine pentru fete sărace, fete pe care apoi le înzestra din punct de vedere material pentru a se putea căsători, adăposturi pentru drumeți (călătorii săraci, care nu aveau posibilitatea de a înnopta la o casă de oaspeți, erau adesea prădați și de puținul pe care îl aveau sau chiar uciși). Toate aceste instituții filantropice, cunoscute sub numele generic de Vasiliada, au devenit emblematice pentru viitorul Bisericii.

În ajunul hirotonirii sale ca episcop, Sfântul Vasile s-a rugat stăruitor ca Dumnezeu să-l învrednicească pentru a putea săvârși Sfânta Liturghie cu cuvintele lui proprii. Rugăciunea nu a rămas fără răspuns, așa că noi săvârșim astăzi ceea ce numim Liturghia Sfântului Vasile, în cadrul căreia rugăciunile centrale, ale Jertfei, de o frumusețe deosebită, îi aparțin (despre acest aport al său la Sfânta Liturghie vom reveni pe larg cu alt

prilej). Din această dragoste a lui pentru preamărirea lui Dumnezeu ne-au rămas câteva răgăciuni pe care credincioșii le citesc înainte și după împărtășire, precum și acele Molitfe ale Sfântului Vasile, atât de apreciate de credincioșii noștri.

Pentru posteritate, Sfântul Vasile a lăsat un mare număr de scrieri teologice, dintre care amintim Comentariu la psalmi, Omilia, cele mai multe și mai actuale fiind cele cu referire precisă la o categorie umană. Dar poate că cea mai interesantă lucrare teologică a sa este un Comentariu la zilele creației, analiza lui oprindu-se la primele cinci zile, trecerea prematură la cele veșnice, împiedicându-l să continue (fratele său, Sfântul Grigore de Nissa, o va face). De importanță specială sunt canoanele penitențiale pe care ni le-a lăsat și mai ales regulile monahale (Regulile mari și Regulile mici). Aceste reguli ar trebui să fie citite și recitate de fiecare călugăr ucrainean sau român, deoarece ele reprezintă bazele monahismului răsăritean.

În concluzie, la foarte succinta noastră expunere, nu putem să spunem decât că viața și lucrarea Sfântului Vasile cel Mare strălucesc peste veacuri pilduitoare: tânăr avid de cunoaștere și creștere spirituală, ierarh apropiat turmei sale și mai ales celor în suferință, trăitor în duhul rugăciunii și al Jertfei liturgice și povătuitor înțelept al creștinilor de atunci și din toate timpurile, el rămâne unul dintre cei mai importanți corifei ai veacului de aur din viața Bisericii.

Pr. dr. Dumitru COLOTELO,
*Parohia ortodoxă ucraineană
„Sf. Petru Movilă” București*

(Urmare din numărul anterior)

Pentru a împiedica Ucraina să treacă la realizarea reformelor stabilite anterior de Rada Centrală, Guvernul sovietic, cu concursul comunistilor ucraineni și ruși, a convocat, la 17 decembrie 1917, la Harkiv, Primul Congres al Sovietelor din Ucraina, cu care prilej a declarat Ucraina Republică Sovietică Socialistă Ucraineană (RSSU) alegând totodată și primul guvern sovietic ucrainean.

Mai mult, acest guvern de sorginte sovietică a cerut ajutor militar conducerii bolșevice din Petrograd, conduse de Lenin, trimițând imediat trupe militare sub conducerea lui Antonov-Ovsenko, care au forțat unitățile militare albgardiste să părăsească Donbasul, trecând de la ofensiva împotriva armatei Republicii Populare Ucrainene, reușind să ocupe, în ianuarie 1918, atât partea de Est de Nipru a Ucrainei, cât și Kievul unde se afla Rada Centrală Ucraineană. În această situație Rada cu executivul său a fost obligată să părăsească Kievul retrăgându-se la Jytomyr, unde la 18/24 ianuarie 1918 a emis „Cel de-al IV-lea Universal” prin care a proclamat Ucraina stat independent față de Rusia Sovietică, ieșind din componența acesteia.

Menționăm că Secretariatul General s-a transformat în Consiliul de Miniștri fiind condus de Vsevolod Holubovyci.

Pentru semnarea Tratatului de Pace cu țările beligerante, începută la 28 decembrie 1917 la

100 de ani de la Independența Republicii Populare Ucrainene

Brest-Litovsk, Rada Centrală a trimis o nouă delegație condusă de O. Șevciuk. Această delegație ucraineană a fost ignorată atât de reprezentanții Guvernului Sovietic, cât și de Puterile Centrale (Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria și Imperiul Otoman) care au semnat la Brest-Litovsk Tratatul de Pace punând capăt războiului. Și delegația ucraineană a semnat acest tratat care a înlesnit ocuparea din februarie 1918 a teritoriului ucrainean și bielorus de către Puterile Centrale în frunte cu Germania.

Astfel, de la această dată Republica Populară Ucraineană s-a desprins definitiv de Rusia Sovietică devenind un stat independent și liber.

A fost un mare curaj de care a dat dovadă elita intelectualității ucrainene (profesorul M. Hrușevskyi, Vynnycenko, Petliura ș.a.) pentru ca Ucraina să devină un stat independent.

Abia după 69 de ani, ca urmare a destrămării Uniunii Sovietice s-a înfăptuit năzuința de veacuri a poporului ucrainean spre libertate, democrație și identitate națională prin declararea Independenței de Stat a Ucrainei la 24 august 1991 de către Rada Supremă a Ucrainei.

Președintele actual al Ucrainei, Petro Poroshenko, în discursul său rostit la parada militară „Marșul noii armate” cu prilejul celei de a 27-a

aniversări a Independenței Ucrainei a spus: „Anul 2018 este pentru noi unul deosebit deoarece sărbătorim acum 100 de ani de la independența Republicii Populare Ucrainene, proclamată de cel de-al patrulea Universal al Radei Centrale. Se apropie 100 de ani de la Actul Unirii prin care Republica Populară Ucraineană și Republica Populară Ucraineană de Vest au format un stat ucrainean unitar. Revoluția națională ucraineană, mișcările de eliberare de la începutul secolului trecut au durat aproape patru ani, dar atunci noi am pierdut.

Strămoșii noștri nu au rezistat în războiul cu Rusia. Așa cum, la timpul său, nu au rezistat nici hatmanii noștri Ivan Vyhovskyi și Ivan Mazepa. Cauzele au fost diferite, dar rezultatul același: ani lungi de dependență tragică de imperiu, cu represii și holodomoruri, cu încercări de a suprima limba ucraineană și a dizolva poporul ucrainean în imensul spațiu al Eurasiei”.

Mihai POCORSCHI,
*general de brigadă (r), inginer
fiul maiorului Naum Pocorschi, luptător
pentru independența Ucrainei din anul 1918*

„Nepermisele iubiri“ de Mihai Nebeleac: la 70 de ani de la nașterea scriitorului

Pentru literatura ucraineană din România, dar mai ales pentru iubitorii de poezie, 2019 este anul celebrării a 70 de ani de la nașterea lui Mihai Nebeleac, scriitor ucrainean, născut în prima lună din an, în localitatea Rona de Sus din județul Maramureș. Prin strădania deosebită a confratelui său Mihai Hafia Traista, la finele anului trecut, a apărut, cu sprijinul financiar al Uniunii Ucrainenilor din România, sub redacția poetului Echim Vancea, volumul „Nepermisele iubiri“ care, prin valoarea poeziilor ce-l compun, înscrie lirica lui Nebeleac în circuitul celei românești și chiar universale.

Versurile volumului se constituie într-o osmoză discretă și omogenă de emoții, culori, trăiri, elemente ale naturii, orchestrate cu o fină măiestrie de poetul Mihai Nebeleac, care omagiază natura, iubirea, nostalgia și, mai presus de toate, omul. Revărsarea melodică și armonioasă a celor mai variate nuanțe ale sentimentului de nostalgie, provocată de neputința trăirii plene a iubirii, pe de o parte, și de percepția acutizată a vremelniciei naturii umane în raport cu eternitatea universului, pe de alta, constituie dominantă în întregul. Chiar titlul volumului, „Nepermisele iubiri“, impulsionează la reverie, la purificare prin suferință, cea mai înaltă formă de „îndumnezeire“ a omului, în timp ce subtitlul „Balade și poeme“ indică forma expresiei lirice.

Identitatea și identificarea eroului liric, care se suprapune peste imaginea autorului, se deconspiră în poezia „Balada nopții de-nceput“ (*Când m-am născut copil al unei slove / era gerar de nimenea știut*), în care imaginea eului se conturează din mai multe perspective, respectiv, se dezvăluie într-o gamă largă de atribute, printre care poate cel mai important este integritatea morală: *n-am fost născând nici slugă, nici argat, / mă știu sculptat din singură ciocnire* („Balada călugărului“). Identificarea prin contopirea cu elemente ale naturii, mai exact, definirea propriei conștiințe în raport cu veșnicia și frumusețea naturii constituie o altă ipostază a eului estetic al protagonistului liric: *sunt vara-n flori, apoi mă coc în struguri / și mă culege toamna dintre peri* („Culesul de tristețe“). O altă fațetă a plurivalenței creatoare a eului liric constă în interpretarea expresivă a frumosului care, asemenea lavei vulcanului, se cere, imperios, să erupă în recrearea metaforică a realității: *mă mistuia dogoarea din cuvinte... / mă perpelesc pe jarul din cuvinte* („Balada nopții de-nceput“).

Poezia de debut „Dor“ reprezintă cea mai profundă expresie a ideii vieții percepută dureros ca o trecere a ființei spre moarte, viața omului fiind sinonimă cu liantul care unește, în ritmuri unduitoare (*ne legănăm...*), murirea de nemurire. Capacitatea extraordinară a eului de a vedea dincolo de lucruri, esența lor, de a institui corespundențe între material și imaterial, concentrând viața și moartea în simboluri lirice, își găsește expresia în următoarele versuri: *Ne legănăm în sinea noastră / curmând tăcerea unui joc / și ne ntristăm iubind stejarii / în care crucile se coc...*

Alături de tema vieții și a morții, dominantă în majoritatea poeziilor volumului, se află și cea a iubirii, mai exact, a iubirii neîmplinite, suferința modelând și definind raportarea omului la viață,

respectiv, moarte. Percepția acutizată a trecerii timpului în detrimentul vieții și al iubirii este plastic ilustrată în poezia „Țipăt de fântână“ (*Oprește, Doamnă, ceasul să nu țipe*) și în „Balada liniștii și a păcii“ (*și se comprimă timpul meu din mers*), construite, la fel ca și „Balada macilor sălbatici“, „Balada jalbei către zei“ etc. pe ideea setei de iubire.

În concluzie, aceste rânduri nu sunt altceva decât o trasare sumară a unei direcții de interpretare a poeziei lui Nebeleac care, însă, păleşte în fața perfecțiunii formei, a mesajului și a conotațiilor pe care le are fiecare vers în parte. Poezia lui Nebeleac nu se interpretează, ea se citește, pur și simplu, se savurează, se simte. Orice formă de încadrare în clișee stilistico-lite-

ARMONIA EXPRESIEI LIRICE

Abundența de teme (printre care, tema iubirii, a efemerității vieții umane, a naturii și a veșniciei universului) și motive (al crucii, al florilor și fluturilor, al mestecenilor și cocorilor) inundă textura dantelată a poeziilor prin varietatea metaforică, prin comparații, personificări, epitete plastice care nu fac altceva decât să sporească contemplarea estetică a cititorului avid de frumos. Versurile lui Mihai Nebeleac sunt irizate de maci, narcise, bujori, liliaci, lalele, pădăii, mesteceni, brândușe, frunze și păduri, de o paletă cromatică completă și complexă care întregeste delicat poli-semia cuvintelor.

Unul din leitmotivele ce străbate volumul „Nepermisele iubiri“ de la un capăt la altul este cel al *dorului*, ca una dintre cele mai profunde expresii ale emoției umane, un sentiment care nu are echivalent ca forță și expresie afectivă. Diversitatea nuanțelor sentimentului de dor, trecut prin purgatoriul vieții,

cunoaște, în poeziile lui Nebeleac, întruchipări plastice de neegalat: de la *dor de ducă, dor de toamnă* eul liric trăiește *dorul năvalnic* al iubirii (*să pun pe foc jalnicul meu dor, te dezmierd cu dorul nesfârșit*) sau nostalgia *dorului de-altădată*.

Melancolia, tristețea, însingurarea, nostalgia sunt câteva dintre trăirile ce se revarsă liric prin poeziile volumului, potențând tonul elegiac al întregului. „Balada chipului de toamnă“ reprezintă chintesența acestor sentimente: *Am cam zburat pe drumuri nepermise / și mă zdrobește toamna în frunzar, / mă regălesc în florile ucise / de zeci de doruri arse în zadar*.

Totodată, se remarcă poeziile dedicate persoanelor dragi din viața autorului, cum ar fi „Balada unui miez de iarnă“, dedicată soției Doina Rodica (*Lin se lasă iarna iarăși peste datini, / noi privim, frumoaso, geamul înghețat, / cununând noblețea clipelor de patimi / calculăm zadarnic ce avem de dat*), sau colegilor de breaslă: poetului George Țârnea („Balada uitării“), scriitorului sighetean Alexandru Ivasiuc („4 martie 1977“), lui Nichita Stănescu („Amprente pe lacrima ploii“). Fiecare dintre acestea concentrează, în esență, raportul dintre poet și adresant.

Caracterul de întreg al volumului, de circularitate, când morții îi succede viața, iar vieții – moartea, este dat de poezia de debut, în care primăvara (*cum ning petalele de meri*), anotimp al regenerării și al renașterii, prin excelență, este asociată cu ideea pregătirii omului spre eternitate, precum și de cea care încununează volumul, „Balada verdelui din noi“, construită pe antiteza dintre „primăvara“ lăuntrică și „iarnă“ de-afară: *Și ne mai leagă liniștea pădurii / de cei cuprinși în verdele din noi*. Cei care guvernează universul liric al lui Mihai Nebeleac, de la început, sunt *zeii de iarbă* care, la finalul volumului, sunt asimilați întru totul teluricului (*este târziu și ninge-atât de bine / încât se-ncață zeii cu pâslari...*). Aici, noțiunea de divinitate este depozitată de sacralitate în favoarea umanizării.

rare diminuează profunzimea intenției poetului, precum și emoția izvorâtă din receptarea și trăirea acesteia. Cu cât înaintezi în volum, cu atât te afunzi în universul desăvârșirii poetice. Mihai Nebeleac nu doar că deține și mănuiește cu o deosebită precizie instrumentele necesare construcției metaforice a ideii, ci este colosal în intuirea problemelor pe care le va ridica creația sa, venind în întâmpinarea acestora cu fiecare vers. Ceea ce frapează, înainte de toate, este păstrarea unității, a constanței stilistice și ideatice, procedeu care, în cazul unui alt poet, ar fi devenit monoton. La Nebeleac, maniera respectării aceluiași stil, a aceleiași retorici suscită și mai pregnant emoția și trăirea estetică.

Mihaela HERBIL

OMAGIU LUI EMINESCU

*La-nceput de fiecare ianuar,
Taină „în metru antic“
Peregrinând prin Timp
Și-n armonioase,
Ademenitoare
Pierzării astrale;
Împliniri...*

*Tu însuși, din desfătările
Și chinurile acestei taine,
Ai zămislit geneza omului
Întrupată în miraj planetar:
În Luceafăr,
În steaua lui Venus.*

*Tu însuși, pentru noi Poetul,
Sufletul neamului ești
Timpul ce ni s-a dat
Fiecăruia de la naștere.*

*Toate în lirica lui ianuar
S-adună armonie
Cu raze sclipitoare-n artere;
Toate vestesc în puls romantic
Scadența tuturor
Poemelor de iubire
De la începutul lumii.*

*De-acolo, din Empire-ul tău,
Tu ne trimiți mai pline de tâlc
Nerostite destăinuiri, pe care
Tot românul le aude în gând...
Fiindcă românul s-a născut poet.*

Mihai MATEICIUC

Președintele Petro Poroșenko: Autocefalia Bisericii ucrainene și obținerea Tomosului constituie o parte a strategiei noastre de decolonizare definitivă a Ucrainei

„Proiectul autocefaliei și obținerea Tomosului nu a apărut din eter și nici spontan. El face parte organică din strategia noastră rațională și bine pusă la punct de obținere definitivă și ireversibilă a independenței Ucrainei față de Imperiul rus, de ieșire totală și necondiționată din starea postsovietică și din sfera de influență rusă“, a spus președintele Petro Poroșenko la conferința de presă.

Potrivit afirmațiilor sale, această strategie se transpune în viață cu consecvență de cinci ani încoace, de la Revoluția Demnității și de la alegerile prezidențiale din 2014.

„Ea s-a concretizat în Acordul de Asociere cu UE pe care l-am semnat imediat după alegeri prezidențiale, în ratificarea acestui Acord în pofida opoziției vehemente a Moscovei, în crearea zonei de comerț liber cu Uniunea Europeană, în acordarea regimului fără vize în care mulți nu au crezut, dar care astăzi a devenit o realitate, în biruirea dependenței de gazele rusești și construirea independenței energetice ucrainene care a atras după sine și câștigarea procesului la Curtea din Stockholm în care Ucraina a recuperat 4,6 miliarde de dolari, în dezvoltarea unei armate puternice și trecerea ei la standarde NATO, în adoptarea Legii privind securitatea națională care trasează un nou model, o foaie de parcurs pentru reconstruirea armatei“, a menționat președintele.

Potrivit șefului statului, această strategie s-a manifestat în consolidarea poziției limbii ucrainene la emisiunile de radio și TV, în cinematografie. Această strategie s-a manifestat în politica noastră de păstrare a memoriei și în glorificarea eroilor ucraineni, în întoarcerea noastră la propria istorie. Și, în fine, ea s-a manifestat în decommunizare.

„În mod sigur ea s-a manifestat în crearea coaliției internaționale de susținere a Ucrainei, în regimul sancțiunilor împotriva Rusiei, în consolidarea poziției noastre ca subiect pe arena mondială în sensul că nicio problemă care se referă la Ucraina nu se rezolvă fără Ucraina“, a spus președintele. El a reamintit faptul că recent s-a întors de la Bruxelles unde a avut întâlniri fructuoase cu conducerea Uniunii Europene și unde s-au prelungit cu încă o jumătate de an sancțiunile împotriva Rusiei. „Ele au menirea să motiveze Federația Rusă să îndeplinească Acordurile de la Minsk și să se așeze la masa negocierilor. Eu sunt ferm convins de eficiența acestor sancțiuni“, a spus Petro Poroșenko.

Șeful statului a menționat că în timpul vizitei sale a fost inclusă pe ordinea de zi a discuțiilor și apoi în declarația Consiliului Uniunii Europene pregătirea reacției UE, inclusiv a sancțiunilor legate de agresiunea împotriva Ucrainei în bazinul Marea Neagră-Marea Azov în apropierea Strâmtoării Kerci. El a adăugat că această agresiune este o încălcare brutală a dreptului internațional și a acordului bilateral dintre cele două state.

Șeful statului a atras în mod special atenția asupra importante hotărâri a Patriarhului și Sinodului Ecumenic care leagă sec. al XXI-lea de sec. al XVII-lea. „Aceasta este confirmarea ilegalității anexării Mitropoliei Kievului de către Moscova“, a spus președintele. El a menționat că Patriarhia Ecumenică a declarat aceasta încă în 1924 în Tomosul privind autocefalia Bisericii Ortodoxe din Polonia. „Numai că atunci acest lucru a trecut aproape neobservat, deoarece, din cauza dezbinării interne, noi am pierdut tânărul stat, iar puterea de atunci nu s-a mai interesat de această problemă odată ce Ucraina era doar parte a Uniunii

Sovietice“, a menționat Petro Poroșenko.

„Acum însă, această hotărâre are o importanță tot mai mare, deoarece ea marchează clar frontierele noastre spirituale. Ea respinge cu fermitate pretențiile halucinante ale Moscovei asupra Ucrainei ca presupus teritoriu canonic al Bisericii ruse, adică al Rusiei. Și de aceea, aparent simplă, hotărârea Sinodului Ecumenic devine un important document al apărării integrității teritoriale a Ucrainei“, a subliniat în mod deosebit președintele.

„Un stat independent trebuie să aibă o biserică proprie independentă. Aceasta este ordinea lucrurilor în lumea ortodoxă. Și Ucraina se înscrie în această normă, lăsând în urmă starea patologică în care se găsea biserica al cărei centru se afla în chiar bârlogul dușmanului nostru“, a adăugat el.

Potrivit afirmațiilor sale, opoziția Bisericii ruse era de așteptat. „Cu toate acestea, se pare că noi nu am apreciat corect influența acesteia asupra Bisericii Ortodoxe Ruse din Ucraina subordonate Patriarhiei Moscovei. Statul nostru este acuzat pe nedrept de presiuni, dar din cei peste zece ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Ruse aparținând Patriarhiei Moscovei care au semnat apelul adresat Patriarhului Ecumenic sau care au promis ferm că vor participa la Soborul din Sfânta Sofia, au venit doar doi. Evident, acesta este rezultatul unor presiuni, dar nicidecum din partea statului nostru“, a menționat președintele.

„Eu afirm din nou că noi creăm Biserica ucraineană cu dragoste și cu deschidere. Noi îi așteptăm pe toți și sunt convins că așa se va întâmpla. Soborul de ieri este doar începutul construirii noii biserici. Ea are loc pentru a se extinde și pentru a se extinde și pentru a crește“, a subliniat Petro Poroșenko.

El a menționat că pentru aceasta este nevoie de o perioadă lungă, dar timpul și logica însăși a procesului istoric vor învinge. „În afară de faptul că Biserica Ortodoxă Autocefală nu mai e rusă, ci ucraineană, ea a primit acum recunoașterea canonică din partea centrului ortodoxiei mondiale. Sunt ferm convins că, având aceste două avantaje, ea va constitui, fără nicio îndoială, un puternic centru de atracție pentru episcopi, preoți și pentru credincioși. Nu este nevoie să atragem pe cineva cu forța, ci numai pe bază de liberă alegere“, a adăugat el.

Președintele a dat garanții că puterea va respecta opțiunea acelor care vor decide să rămână în structura bisericească a Bisericii Ortodoxe Ruse. „Dar, în același timp, garantez ceea ce am mai spus și în Piața Sf. Sofia că statul va proteja drepturile preoților și credincioșilor Bisericii Ortodoxe ruse aparținând Patriarhiei Moscovei care vor decide benevol să iasă de sub tutela Moscovei și să participe împreună cu alți ortodocși la formarea bisericii unice“, a adăugat Petro Poroșenko.

Discursul Președintelui cu prilejul înmânării Tomosului de autocefalie a Bisericii Ortodoxe a Ucrainei

Tocmai s-a încheiat un mare fapt istoric în care Dumnezeu a fost cu noi, cu ucrainenii. Biserica Ortodoxă Autocefală a Ucrainei a obținut, în sfârșit, Tomosul de la Patriarhul Ecumenic, de la Biserica-Mamă.

Dumnezeu a văzut și a apreciat lupta tenace a poporului ucrainean pentru independența sa. El ne-a ascultat rugăciunile. El ne-a răsplătit truda și i-a

plăcut ca Sanctitatea Sa Patriarhul Ecumenic Bartolomeu și Sinodul Bisericii-Mamă a Constantinopolului să spună mult visatul și mult așteptatul „da“ Bisericii independente a Ucrainei.

Evenimentul de astăzi va rămâne în istoria țării noastre pe același plan cu creștinarea din vremea cneazului Volodymyr și cu proclamarea independenței Ucrainei. Lumea ortodoxă nu va uita ziua în care în familia bisericilor-surori a intrat cu aceleași drepturi Biserica Ucrainei.

Țara noastră a parcurs o cale lungă până în această zi. Și nu degeaba, în discursul său de ieri, Sanctitatea Sa a pomenit-o pe Olha, prima noastră cneaghină creștină, și pe cneazul Volodymyr creștinătorul întocmai cu apostolii. Dar, cu mult timp înaintea lor, sfântul apostol Andrei a stat pe colinele Kievului și „ochii lui priveau Ucraina, iar buzele lui o blagosloveau. Și a sădit sămânța credinței în noi“. De fapt, acesta este un citat din hotărârile Soborului nostru ortodox din anul 1621.

Timp de peste o mie de ani s-a păstrat și a sporit tradiția creștină kieveană. Astăzi, Biserica noastră Ortodoxă este pregătită pentru o existență independentă. Poporul ucrainean îi mulțumește lui Dumnezeu, iar ceea ce s-a întâmplat este o adevărată minune pe care o datorăm voinței Creatorului.

Ne bucurăm că Patriarhul Ecumenic în calitatea sa de conducător spiritual a sute de milioane de ortodocși, o figură de dimensiuni globale ne-a auzit vocea și rugămintele.

Și munca neobosită a Sanctității Sale pe tărâm spiritual va rămâne pentru totdeauna în istoria bisericii, în istoria popoarelor, îndeosebi ortodoxe.

Iar Tomosul este pentru noi, practic, încă un act de proclamare a Independenței Ucrainei. El va desăvârși independența Statului Ucrainean, va consolida libertatea religioasă și pacea interconfesională. El va consolida drepturile și libertățile cetățenilor, în special ale acelor care nu intrau în dialog cu ortodoxia ecumenică și pe care îi declarau pe nedrept necanonici.

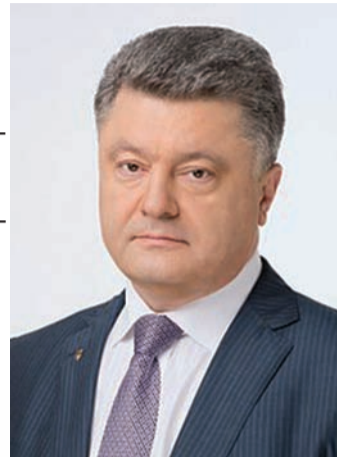
Sanctitatea Sa sublinia, în aceste zile, importanța restabilirii comunicării milioaneilor și milioaneilor de credincioși ucraineni cu ortodocșii lumii. În afară de aceasta, pentru noi, ucrainenii, Biserica proprie este garanția libertății noastre spirituale, a păcii sociale.

Ca președinte, garantez în numele statului că Ucraina va respecta opțiunea religioasă și libertatea de conștiință a fiecărui cetățean.

Îi felicit pe toți cu prilejul creării Bisericii Ortodoxe Autocefale a Ucrainei. Și mulțumesc fiecăruia dintre aceia care au trudit neîncetat pentru crearea ei, pentru restabilirea dreptății.

Sfânta Sofia, înțelepciunea lui Dumnezeu sunt cu noi și noi ne-am făcut datoria față de generațiile trecute și cele viitoare.

Slavă lui Dumnezeu!
Slavă Ucrainei!

Pagină realizată de Ion ROBCIUC

UCRAINA - mai aproape